Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 79 | Łódź, Wtorek, 2 kwietnia 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כ"ח אדר ב' תרצ"ה | № 79

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 .אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל

Rzeczpospolita Polska

Ministerstwo Skarbu

Ministerstwo Skarbu podaje niniejszem do wi adomości, że na mocy ustawy z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 122) i rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29 marca 1935 r. wypuszczona zostanie z dniem 1 maja 1935 r.

3% Premjowa Pożyczka Inwestycyjna.

Obligacje pożyczki opiewać będą na okaziciela wartości imiennej po zł. 100.— w złocie. Pożyczka jest oprocentowana w wysokości 3 od sta rocznie. Odsetki są płatne co 4 miesiące zdołu.

Pożyczka jest premjowa. Premje rozlosowywane będą co 4 miesiące. Roczna ilość wygranych wynosi w pierwszem dziesięcioleciu 3,200.—, **w czem trzy główne wygrane: 2 po 500.000,— zł. i 1 — 200.000.— zł.**

Na 100 miljonów złotych emitowanej pożyczki suma wygranych wynosić będzie w pierwszem dziesięcioleciu 44.750.000.— zł.

Wszystkie obligacje stale uczestniczą w losowaniu wygranych. Pierwsze losowanie odbędzie się dn. 1 września 1935 r.

Pożyczka podlega umorzeniu w ciągu czterdziestu lat w drodze losowań amortyzacyjnych, które odbywać się będą 3 razy rocznie począwszy od dnia 1 września 1945 r.

Obligacje wylosowane do umorzenia w ciągu pierwszych 30 lat okresu amortyzacji wykupywane będą po 120 zł. za 100.— zł. wartości imiennej, w ciągu następnych pięciu lat po 125 zł. i w ciągu ostatnich pięciu lat po 130 zł.

Kapitał i odsetki pożyczki zabezpieczone są całym ruchomym i nieruchomym majątkiem Państwa.

Obligacje 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej oraz przychody z tych obligacyj zwolnione są od wszelkich podatków i danin państwowych i samorządowych.

Subskrybcja na pożyczkę trwać będzie od 10 kwietnia do 10 maja 1935 roku włącznie.

Cena sprzedażna obligacji wynosi zł. 100.— za jedną obligację wartości imiennej 100 zł. w złocie.

Należność za subskrybcję mogą subskrybenci wpłacać do wysokości 50% subskrybowanej kwoty własnemi obligacjami Pożyczki Narodowej, które przyjmowane będą w wartości imiennej 100 zł. za 100 zł. Za właścicieli obligacyj Pożyczki Narodowej uważa się pierwonabywców oraz osoby, które otrzymały te obligacje na zasadzie przelewu dokonanego za zgodą Komisarza Gen. Poż. Narod.

Wpłaty gotówkowe na subskrybcję mogą być rozłożone na 10 rat miesięcznych, płatnych do dn. 5-go każdego miesiąca. Osoby, wpłacające część subskrybowanej kwoty w obligacjach Pożyczki Narodowej, wpłacają pierwszą ratę gotówkową równocześnie ze złożeniem tych obligacyj. Osoby, wpłacające subskrybcję w 10-ciu ratach, otrzymują obligacje z kuponem płatnym 1-go maja 1936 r.

Od urzędników państwowych oraz pracowników monopolów banków, przedsiębiorstw i funduszów państwowych, Powszechnego Zakł. Ubezp. Wzaj., Zakładu Ubezp. Społ. i Ubezpieczalni Społecznych subskrybcja będzie przyjmowana za pośrednictwem ich władz asygnujących.

Subskrybcję przyjmują: Bank Polski, Bank Gosp. Kraj., Państw. Bank Rolny, P. K. O., Banki Związkowe. Komunalne Kasy Oszczędności, Centralna Kasa Spółek Rolniczych oraz inne upoważnione instytucje finansowe, których lista zostanie dodatkowo ustalona.

Ś. p.

BRONISŁAW-ALEKSANDER

CHOMBAKOW

Dyrektor Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi, b. oficer Wojsk Polskich, odznaczony Krzyżem Walecznych, Krzyżem Zasługi, Medalem Niepodległości i innemi.

Zmarł nagle w wieku lat 46 w dniu 31 marca 1935 r.

W Zmarłym Ubezpieczenia Społeczne tracą wybitnego znawcę, ubezpieczeni troskliwego Opiekuna, a pracownicy dobrego Zwierzchnika.

Cześć pamięci Zacnego Człowieka i Obywatela.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi.

מיניסטער אידען אין ווארשא

סטאלפצע, 1 (טעלעפאניש) נעכטען 12.40 איז מיט'ן שנעל־צוג פון מאסקווע געקומען קיין סטאלפצע דער ענגלישער מיניסטער לארד אידען.

אין סאלאן־וואגאן איז אריין פירשט לובאמירסקי אלס פארשטעהער פון אויסערן־מיניסטעריום. בעגריסענדיג דעם גאסט אין נאמען פון דער רעגירונג, האט ער איהם פערבעטען אין פוילישען סאלאן־וואגאן אריין.

מיניסטער אידען איז אריין אין פוילישען וואגאן און דארט זיך הארציג בעגריסט מיט די פוילישע פארשטעהער. מיט'ן זעלבען צוג איז אויך מיטגעפאהרען דער ענגלישער זשורנאליסט זויערוויין. 1.30 איז דער צוג אפגעפאהרען קיין ווארשא.

ווארשא, 1 (טעלעפאניש)

נעכטען 9 א זייגער אין אוועגד איז מיט'ן צוג פון מאסקווא געקומען קיין ווארשא לארד אידען.

אויף דער באהן־סטאציע האט איהם מקבל־פנים געווען דער אויסערן־מיניסטער בעק, פוילישער אמבאסאדאר אין לאנדאן ראטשינסקי, מיטגלידער פון דער ענגלישער אמבאסאדע אין ווארשא און העכערע בעאמטע פון אויסערן־מיניסטעריום.

מינ. אידען איז אפגעפאהרען אין האטעל „אייראפעיסקי".

דער שמועס צווישען סטאלין און מיניסטער אידען

לאנדאן, 1 (ספ. טעל.)

דער קארעספאנדענט פון „טיימס" איז מודיע פון מאסקווע, אז דער קאמוניקאט וועגען שמועס צווישען סטאלין און לארד אידען בעווייזט אויף לעבהאפטע בעציהונגען צווישען ענגלאנד און ראטען־פערבאנד.

סטאלין זאל האבען זיך געווענדעט צום לארד אידען מיט דער פראגע, צי ער האלט די סכנה פון א מלחמה אין איצטיגען מאמענט א סך מעהר, ווי אין יאהר 1914 אדער נישט.

אידען זאל האבען געענטפערט, אז ער האלט די מלחמה־סכנה איצט א סך שוואכער ווי אין יאהר 1914. סטאלין איז אין דער מיינונג, אז די מלחמה־סכנה איז איצט גרויס.

קוקענדיג אויף דער מאפע פון אייראפע און אזיען, האט סטאלין געזאגט, אז עס איז מערקווירדיג, וואס דער גורל פאר מלחמה און שלום איז אפהענגיג פון אזא קליין לאנד ווי עס איז ענגלאנד.

אויך אין פראנקרייך איז מען צופרידען

פאריז, 1 (ספ. טעל.)

די היינטיגע מארגען־צייטונגען שרייבען מיט גרויס אפטימיזם וועגען רעזולטאט פון די שמועסען אין מאסקווע און שטעלען פעסט, אז די דערוואייטערונג צווישען ראטען־פערבאנד און ענגלאנד איז בעזייטיגט געווארען.

גרויס אינטערעס אין לאנדאן

לאנדאן, 1 (ספ. טעל.)

די לאנדאנער אווענד־פרעסע ווייזט ארויס גרויס פעראינטערעסירונג צו די ידיעות פון ווארשא וועגען מינ. אידענ'ס בעזוך אין דער פוילישער הויפטשטאט.

מיניסטער אידען דאנקט דעם קאמיסאר ליטווינאוו

לאנדאן, 1 (ספ. טעל.)

„רייטער" איז מודיע, אז אויף דער סטאציע ניעגארעלאע, איידער דער צוג איז אריבער דער פוילישער גרעניץ, האט מיניסטער אידען געשיקט צום אויסערן־קאמיסאר ליטווינאוו א דעפעשע מיטן דאנק פאר דער גאסטפריינדליכקייט און האט אויסגעדריקט די האפנונג צו בעקומען נאך א געלעגנהייט צו בעניי ען דעם פערזענליכען קאנטאקט אין א בעראטונג וועגען וואס ער איז איבערציגט, אז דאס ווירקט פאזיטיוו אויף דער ענטוויקלונג פאר די פריינדליכע בעציהונגען צווישען בײדע פעלקער און א פאר'ן וואויל פון שלום.

דערלויבט אויסלענדער צו קויפען ערד אין עבר הירדן

געזעץ ווערט די טעג פערעפענטליכט פון דער עבר־הירדן־רעגירונג

ירושלים, 1 (יט"א טעלעגראפיש)

דער „הארץ" טיילט מיט, אז די רעגירונג פון עבר הירדן האט בעשלאסען אפצושאפען דאס געזעץ וואס פערבאט אויסלענדער צו קויפען ערד אין עבר־הירדן. אין די נאהענטסטע טעג זאל שוין דאס געזעץ אפיציעל פערעפענטליכט ווערען.

דאס געזעץ טרעט אריין אין קאפט מיט'ן מאמענט ווען ס'וועט אפיציעל פערעפנטלכט ווערען.

הארבע תפיסה־שטראפען און סיבירער קאטארגע פאר אנטי־סעמיטישער פראפאגאנדע אויף א סאוויעטישער פאבריק

גרויסער פראצעס וועגען אנטיסעמיטישען כוליגאניזם אין קאמעניעץ־פאדאלסק

מאסקווא (יט"א) פאר'ן פאלקס־געריכט אין קאמעניעץ־פאדאלסק (אוקראאינע) איז פארגעקומען דער פראצעס פון פינף פאבריקס־ארבייטער, וואס זע נען צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט פאר אנטיסעמיטישער העץ־טעטיגקייט און פאר פער פאלגען יודישע פאבריקס־ארבייטער. אלע פינף אנגעקלאגטע זענען פערמשפט געווארען צו הארבע שטראפען.

דריי ארבייטער זענען פערמשפט געווארען יעדער צו דריי יאהר תפיסה, און נאכ'ן אפקומען די שטראף פערשיקט צו ווערען אויף סיביר אויף ווייטערע דריי יאהר.

די אנדערע צוויי בעשולדיגטע זענען פערמשפט געווארען יעדער צו צוויי יאהר תפיסה און צו פערלירען די בירגערליכע רעכט אויף 4 יאהר.

חוץ לזה זענען אלע פעראורטיילטע לעבענס־לענגליך בעזייטיגט געווארען פון דער פאבריק, אויף וועלכער זיי האבען געפרובט פערשפרייטען אנטיסעמיטישע שטימונגען, און אויסגעשלאסען געווארען פון פראפעסיאנעלען פעראיין.

דער פראצעס האט ארויסגערופען אנ'אונגעוועהנליכע פעראינטערעסירונג צווישען די ארבייטער און זיינע פערהאנדלונגען האבען בייגעוואוינט טויזענדער מענשען.

די ארבייטער פון דער פאבריק, אין וועלכער עס האבען געארבייט די פערמשפטע, האבען אנגענומען א רעזאלוציע מיט דער פאדערונג צוצוציהען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט אויך די פאבריקס־דירעקציע, וועלכע האט טאלערירט דעם אנטיסעמיטישען כוליגאניזם.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" ציגעל־גאס 27

מארגען, מיטוואך, דעם 3 אפריל ה. י. 8.45 אווענד קומט פאר א

טרויער־אקאדעמיע רעד. לאזאר פוקס

געווידמעט דעם אנדענק פון יונג־פערשטארבענעם געזעלשאפטל. עסקן און קולטור־טוער

עס בעטייליגען זיך:

רעד. זלמן רייזן (ווילנע), רעד. י. אוגער, ד"ר וו. פאלעק, יצחק קאצענעלסאן, ל. לעווין

אין קאנצערט־טייל:

מרים ארלעסקא (רעציטאציע), דארא סקורל (געזאנג), בראניסלאווא ראטשטאט (פידל), משה בראדערזאן (רעציטאציע)

1) געזעלשאפט פריינד פון „יווא" אין לאדז; 2) פערלאג „נייער פאלקסבלאט"; 3) יודישע סעקציע פון זשורנאליסטען־סינדיקאט; 4) יודישע טעאטער־געזעלשאפט; 5) יוד. ליטעראטען און זשורנאליסטען־פעראיין; 6) וויסענשאפטליכע סעקציע ביי זש. ט. ק.

איינלאדונגען בעקומט מען אין אדמ. פון „נייעם פאלקסבלאט", אין זש.ט.ק. וואולטשאנסקא 35 און אין טאג פון דער אקאדעמיע אין טעאטער.

חברים, פריינד און בעקאנטע ווערען דערמיט איינגעלאדען צו דער אקאדעמיע.

ארגאניזאציע בנות־אגודת־ישראל לאדז. | זאל „פילהארמאניע" 20 נארוטאוויטשא 20

היינט דינסטאג, כ"ח אדר ב' (2 קוויטשען) 8 א זייגער אווענד קומט פאר אין זאל „פילהארמאניע" — נארוטאוויטשא 20 —

א שלושים־אווענד

צו דער פטירה פון דער שעפערין פון „בית יעקב"

שרה שענירער ע"ה

אויפ'ן אווענד טרעטען ארויס די פיהרענדע פערזענליכקייטען פון אגודת־ישראל אין לאדז ווי אויך בנות־לעהרערינס. א גרויסע טרויער־רעדע וועט האלטען סעמינאר־דירעקטאר

יהודא לייב ארלעאן (קראקא)

דער חזן פון דער אלטשטעטישער שוהל ה' ווינאגראד וועט אפריכטען אנ'הזכרה לזכר נשמה.

— איינגאנג נאר פאר פרויען און פריילינס. —

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון „פילהארמאניע".

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל 245-21

נעמט אן פון 8—11 פרי און פון 1³⁰—2³⁰ מיטאג און פון 5—9 אוו. זונטאג פון 10-1 מיטאג.

אלע ארטען גאליזן.

אונבעמיטעלטע לעמטנגיע־פרייזן

פאר פרויען א ספעציעלער ווארט־זאל

אוירען, נאז און האלז קליניק

מיט בעטען פון D.

Z. Fakowski

פיעטריקאווער 67. ט. 127-81

נעהמט אן שטענדיג קראנקע (צוריק־אפעראציע א. ז. וו.) ווי א אמבולאטאריעס פון 9-2 און פון 8 אוונט

Dr. med.

Leon Familier

אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען

6. שערפיען 37 (נעדיקטא)

נעהמט אן פון 5—7 אוונט.

לאדזער יודישער לאטאריען און קובלאקאטאר־פעראיין

געעפענט

אויף פיעטריקאווער, וו. 22.

דער סעקרעטאריאט איטיג טעגליך פון 6 בין 9 אווענד. ס'ווערן געשריבען ביטוחים, ערטיילט עצות־סוגעלייכט סכסוכים און געפיהרט קליי דירות און עקסמיסיע־פראצעסען.

כשר | דער בעוואוסטער | כשר

כשר'ער פענסיאנאט

„ELIDA"

אין פאדעמביע, ווילא „גראנד"

טעל. Tuszyn 2

נעמט שוין אן אויף פסח געסט

אין עמפפעהלט שעהנע זוניגע צימערן מיט עלעקטריש ליכט, צענטראל־בעהייצונג, קאנאליזאציע, פליסענד וואסער, באד־צימער, ראדיא, טעלעפאן אויפ'ן ארט — פערשידענע פערוויילונגס־פלעצער.

מיט אכטונג אינה.: ש. לובינסקי

די 1־טע און ביליגסטע קוועלע פון

רעשטען

אויף פאלטענס און אנציגער

פון די בעסטע ביליצער און טאמאשאווער סחורות, די מאדערנסטע מוסטערן, אין א גרויסען אויסוואהל. בעקומט מען נאר ביי

R. Szczęśliwy

לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5

טעל. 156-09

גערענסט. פראנט 2 שטאק.

פאר גארד, ביזשוטעריע

און לאמבארד־קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

קמח של פסח

תחת השגחת הרבינאט דפה לאדז!

די איינציגע מיהל אויף לאדז איז געכשר'ט אונטער דער שטרענגער אויפזיכט פון היגען רבינאט. אונזערע ג' קונדען וועלען זיך ווידער איבערצייגען, אז דאס שענסטע און בעסטע זעקעל מעהל אויף מצות בעקומט מען נאר ביי דער פירמע

„עלעקטראמלין"

לאדז, זאקאנטנא 47, טעל. 147-40

וועלכע איז פעראנטווארטליך פאר די רעיעלע און פינקטליכע ליפערונג לויט יעדענס פערלאנג. פערקוקט אייך נישט אויף די פראווינצער מציאות, וואס פאר דעם גראשען ביליגער ביים איינקויף דערלעגט איהר מעהר ביי דעם מצות־פערקויף, נאר קומט שוין און בעשטעלט פערזענליך אדער דורך טעל. 147-40.

בעמערקונג: די ליפערונג פאר דער פראווינץ קומען מיר נאך די פערלאנגען פון קויפער. מיט אכטונג

Firma „Elektromłyn"

Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.

Dr.

J. Neuman

כירורג

(וועלכער ארדינירט אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא).

נעמט אן אין דערהיים פון 6—8 אווענד

זאכאדניא 57, טעל. 128-95

Dr. med. M. TAUBENHAUS

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען

פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט

זגערזשער 11, טעל. 246-09

נעמט אן פון 4—8 אווענד.

כעמיש־באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום

מ. שאץ

לאדז, פיעטריקאווער 37.

פיהרט דורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פליעגמע א. א.

Dr.

Wajnberg

ספעצ. פאר לונגען, הארץ־ און סטלעראז־קראנקה.

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

שטרענגע ווארנונג פון לאדזער ראבינאט

אזוי ווי אין די שאקאלאדע פירמעס „ארקאדיא" און „פלושאם" קומט פאר חילול שבת בפרסיה אויך איסור חמץ בפסח האבען זיי פערלוירען דאס נאמנות אויף כשרות, דעריבער דארף יעדער יוד, וואס איז נזהר פון מאכלות אסורות נישט נוצען (קויפען) א גאנץ יאהר זייערע אויפארבייטונגען בפרט על חג הפסח. וואס איז איסור משהו

ועד הרבנים לעדת לאדז

7039

לאדז, כ"ו אד"ש תרצ"ה

היינט עפענט זיך די צווייטע מכּביאדע אין תּל-אביב

תּל-אביב (יט"א) עס ווערען שוין פערענ-דיגט די לעצטע פאַרבערייטונגען צו דער פייערליכער עפענונג פון דער צווייטער מכּביאדע אין תּל-אביב אויף דעם פערברייטערטען ריזיגען סטאַדיאָן. די עפענונג קומט פאַר דעם 2-טען אַפּריל. אין דעם פייערליכען מאַרש צו דער עפענונג פון דער מכּביאַדע וועלען זיך אַ חוץ טויזענדער מכּבּים פון א"י בעטייליגען אַנ'ערך 3,500 ספּאָרטלער פון 30 לענ-דער אויף דער גאַנצער וועלט. אַרום דעם סטאַדיאָן זענען איינגעאָרדענט 7000 זיץ-פּלעצער און 40.000 פּלעצער פאַר שטעהענדע צושויער.

נעבען דעם סטאַדיאָן איז אויפגעבויט געוואָרען אַ טורם, 18 מעטער הויך, וואו עס וועט זיך געפינען דער סעקרעטאַריאַט פון דער מכּביאדע און דאָס פּרעסע-ביוראָ. אַרום דעם סטאַדיאָן זענען אינסטאַלירט געוואָרען מעגאַפאָנען.

וויען (יט"א) צו דער צווייטער מכּביאדע אין תּל-אביב זענען פון עסטרייך אָפּגעפאָהרען אַ פּאָר הונדערט יודישע ספּאָרטלער, וועלכע זענען פייערליך געזעגנט געוואָרען אויף דעם באַהן-הויף. דער גע-נעראַל-סעקרעטאַר פון עסטרייכישען ,,ספּאָרט- און טורן-פראָנט" טעאוואַלד סייפערטיץ האָט זיך אויס-פיהרליך אינפאָרמירט וועגען דער מכּביאדע און האָט געוואונשען ערפאָלג דער ספּאָרט-עקספּעדיציע פון עסטרייך.

פון טשעכאָסלאָוואַקיי זענען גלייכצייטיג אָפּגע-פאָהרען צו דער מכּביאדע 130 יודישע ספּאָרטלער.

קאַיראָ (יט"א) דער עגיפּטישער ספּאָרט-פּער-באַנד האָט אַרויסגעשיקט צו דער מכּביאדע אַ שטאַר-קע מאַנשאַפט פון לייכט-אַטלעטיק שווימער און טע-ניס-שפּילער. דער פּרעזיצער פון עגיפּטישען ספּאָרט-פערבאַנד פּאַחמי נעאיסאַ ביי וועט אויף דער מכּביא-דע זיין טעטיג אַלס שידס-ריכטער גלייך ווי דער פּאָ-ליציי-פּרעזידענט פון אַלעקסאַנדריען וו. ■יצפּאַריק-ביי.

פערבאַטען דעם פייערליכען גאַסען-צוג

תּל-אביב, 1 (יט"א טעלעגראַפיש)

מאָרגען (היינט) עפענט זיך די מכּביאדע. דער פייערליכער צוג איבער די גאַסען איז פון דער רעגי-רונג פערבאָטען געוואָרען. בית"ר איז אויסגעשלאָ-סען פון דער מכּביאדע.

היינט איז לאָרד מעלטשעט אַנגעקומען צו דער מכּביאדע.

נצחון פון דער אונגאַרישער רעגירונג

בודאַפּעשט, 1 (ספּ. טעל.)

די וואַהלען צום פּאַרלאַמענט האָבען געבראַכט אַ נצחון דער רעגירונגס-ריכטונג, וועלכע האָט בע-קומען אַ העלפט פון די מאַנדאַטען.

צו דער ערשטער יאָהרצייט פון דר. משה זילבערפאַרב

וואַרשאָ. (יט"א) דעם 7-טען אַפּריל פאַלט אויס די ערשטע יאָהרצייט נאָכ'ן טויט פון ד"ר משה זילבערפאַרב. אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דאַטע איז דורך דעם פערלאַג פון זילבערפאַרב-פאָנד (וואַרשאָ -- פאַריז) ערשינען דער ערשטער באַנד געזאַמעלטע שריפטן פון פערשטאָרבענעם. דער באַנד נעמט אַרום איבער 50 גרעסערע אָבהאַנדלונגען און אַרטיקלען, געשריבען דורך ד"ר זיל-בערפאַרב אין משך פון 30 יאָהר, פון דער ערש-טער אָבהאַנדלונג אין דער רוסישער ,,וואָזראָזשעניע" (1904) ביז די לעצטע אַרטיקלען אין די ,,ליטעראַרישע בלעטער" (1934). דער באַנד איז איינגעטיילט אין דריי סעריעס: א) נאַציאָנאַלע אויטאָנאָמיע, ב) סאָציאַל-עקאָנאָמישע פּראַגען און ג) פּאָליטיק, געזעלשאַפטליכקייט און קולטור.

וועגען אָפּשאַפען דעם צאָל-אָפּצאָהל צווישען ארץ-ישראל און סיריען

ירושלים. (יט"א) פון ביירוט די הויפּט-שטאָט פון סיריען ווערט מיטגעטיילט, אַז דאָרט האָט זיך צוריקגעקעהרט פון א"י דיווירטשאַפטליכע דעלעגאַציע, וועלכע האָט געפיהרט אונטערהאַנ-דלונגען מיט דער א"י-רעגירונג וועגען אַ צאָל-אוניע צווישען א"י און די פראַנצויזישע מאַנדאַט-לענדער. צווישען ביידע מאַנדאַט-לענדער איז גע-קומען צו אַ הסכּם בנוגע איינינגע אונקלאָרע פּאַראַ-גראַפען אינ'ם אָבמאַך פון 1929 יאָהר, בנוגע איינ-שטעלען אַ בשותּפות'דיגע קאָנטראָל איבער דעם סחורות-אויסטויש צווישען ביידע לענדער, ווי אויך בנוגע דע' צוריקצאָהלונג פון צאָל-אָבצאָהל, וואָס איז גענומען געוואָרען פון סחורות.

לויט אָפיציעלע ציפערען פון דער סירישער רעגירונג האָט אין 1934 בעטראָפען דער עקס-פּאָרט פון סיריען קיין א"י 1,083,095 פונט, לגבי 942,663 פונט אין יאָהר 1933.

דער אימפּאָרט פון א"י קיין סיריען האָט אין יאָהר 1934 בעטראָפען 222,634 פונט לגבי 212,984 אין יאָהר 1933.

פאַר די פּאַרלאַמענט-וואַהלען אין טשעכאָסלאָוואַקיי

פּראָג. (יט"א) דער פאָרזיצער פון דער ,,יו-דישער פּאַרטיי" אין טשעכאָסלאָוואַקיי ד"ר עמיל מאַרגוליעס האָט מיטגעטיילט דער פּרעסע, אַז די ידיעה וועגען אַ וואַהל-בלאָק פון דער ,,יודישער פּאַרטיי" מיט דער טשעכישער סאָציאַל-דעמאָקראַ-טישער פּאַרטיי ביי די פאָרשטעהענדע פּאַרלאַמענט-וואַהלען איז נישט ריכטיג. קיין שום פערהאַנדלונ-גען צווישען די ביידע פּאַרטייען וועגען אַ וואַהל-בלאָק זענען נישט פאָרגעקומען.

פּראָג. (יט"א) די טשעכאָסלאָוואַקישע רעגי-רונג האָט בעשלאָסען צו ענדערען די וואַהל-אָר-דינאַציע אין דעם זין, אַז דאָס שטימען-מינימום, וואָס דאַרף פאַלען אויף אַ קאַנדידאַטען-ליסטע, איז בעשטימט געוואָרען אויף 125.000 שטימען.

די רעפאָרם בעציהט זיך אָבער נישט אויף דער פּוילישער און יודישער מינדערהייט, וואו מען נעמט אַלס יסוד די צאָהל שטימען און מאַנ-דאַטען בעת די לעצטע וואַהלען.

יודען בילדן בלויז 10 פּראָצ. פון די אַמעריקאַנער, וועלכע באָיקאָטירען דייטשלאַנד

ניו-יאָרק (יט"א) יודען מאַכען אויס ווענ-גער ווי צעהן פּראָצענט פון די אַמעריקאַנער, וועל-כע באָיקאָטירען נאַצי-סחורות אין אַמעריקאַ, האָט סעמועל אונטערמייער, פּרעזידענט פון דער ,,אַנטי-נאַצי-ליגע" ערקלערט אין אַ רעדע אין לאָס-אַנזשע-לאָס.

ענטפערנדיג אויף דער ערקלערונג פון דעם בער-לינער נאַצי-פיהרער דר. יוליוס ליפּפערט, אַז דער אַנטי-דייטשער באָיקאָט, איז אַ ,,יודישער באָיקאָט", האָט אַדוו. אונטערמייער אַנגעוויזען, אַז נישט ווע-ניגער ווי 17.000.000 מיטגלידער פון גרויסע אַר-בייטער-אָרגאַניזאַציעס אין אַמעריקאַ בעטייליגען זיך אַקטיוו אין דעם אַנטי-נאַצי-באָיקאָט, וועלכער ווערט אויך אָנגעפיהרט דורך קאַטאָליקען, פּראָטעסטאַנטען און בעזונדערס דורך די פרויען-אָרגאַניזאַציעס אין אַ רייהע לענדער.

,,דער באָיקאָט, וואָס איז אונזער איינציגער וואָ-פען געגען נאַצי-דייטשלאַנד, האָט זיך אַרויסגעוויזען אַלס זעהר ווירקזאַם, האָט אונטערמייער ווייטער ער-קלערט, דער באָיקאָט וועט דעריבער נאָך פער-שטאַרקט ווערען איבער דער גאַנצער וועלט, ביז עס וועט צוריקגעשטעלט ווערען אין דייטשלאַנד פרייה-הייט פאַר אַלע בירגער".

,,באַדען אין א"י וועט נישט שטענדיג זיין צוטריטליך — יודען פאַר א"י וועלען זיך אָבער שטענדיג געפינען"

ירושלים (יט"א) אַ גרופּע פון הונדערט טו-ריסטען פון דרום-אַפריקע האָט, אונטער דער פיה-רונג פון מ. מ. אוסישקין, בעזוכט גבעת-ברענער, בן-שמן און קרית-ענבים — אַלע דריי זידלונגען אויף קרן-קימת-באָדען.

אין קרית-ענבים איז איינגעאָרדענט געוואָרען פאַר די געסט אַנ'אויפנאַהמע, אויף וועלכער מ. מ. אוסישקין האָט געהאַלטען אַ רעדע און אויסגעדריקט די האָפנונג, אַז די איצטיגע קאָמפּאַניע פאַר'ן קרן-היסוד אין דרום-אַפריקע וועט האָבען אַ נישט-קלע-נערען ערפאָלג ווי די לעצטע קאָמפּאַניע, בראש פון וועלכער עס זענען געשטאַנען נחום סאָקאָלאָוו און לייב יפה.

מ. מ. אוסישקין האָט געשילדערט דאָס באָדען-פּראָבלעם אין א"י אין זיין גאַנצער שאַרפקייט, אונ-טערשטרייכענדיג די נויטווענדיגקייט פון אויסלייזען גרויסע ערד-שטחים, וואָס ,,וועלען נישט שטענדיג זיין צוטריטליך, בעת עס וועלען קיינמאָל נישט אויס-פעהלען קיין יודען, וואָס זאָלען עולה זיין קיין א"י".

אַ בעגריסונגס-רעדע האָט אויך געהאַלטען לייב יפה.

רמבּ"ם-פייערונגען איבער דער גאַנצער וועלט

מאַדריד (יט"א) דער פירטער טאָג פון די רמבּ"ם-פייערונגען אין קאָרדאָוואַ איז געווען גע-ווידמעט די לייסטונגען פון רמבּ"ם אין דער מעדי-צין. אויף אַ קאָנפערענץ פון דאָקטוירים האָט דער פּראָפעסאָר פון דער מאַדרידער אוניווערזיטעט, דר. כאַזע נאַיאַנאַס, געהאַלטען אַ לעקציע איבער די אָרי-גינעלע ביישטייערונגען פון רמבּ"ם פאַר דער מע-דיצין אין ליכט פון דער מאָדערנער וויסענשאַפט.

אין פינפטען טאָג פון די פייערונגען איז, נאָך דער תּפילה אין דער אַלטער קאָרדאָווער-סינאַגאָגע, פאָרגעקומען אַנ'אַקאַדעמיע, אויף וועלכער עס איז אַלס הויפּט-רעדנער אַרויסגעטרעטען דער אויבער-ראַבינער פון פּאַריז, דר. וועיל. דער רעפעראַט איז געווען לכתּחילה רעזערווירט פאַר פּראָפ. דוד בוימ-גאַרט פון דער בערלינער אוניווערזיטעט, וועלכער איז צו דעם צוועק איינגעלאַדען געוואָרען דורך דעם קאָרדאָוואַ-קאָמיטעט, נישט קוקענדיג אָבער אויף די בעמיהונגען, האָט מען פאַר איהם נישט געקענט בע-קומען קיין אַרויספאָהר-ערלויבניש.

ראַבינער דר. וועיל האָט גערעדט וועגען דעם אָרט וואָס די שפּאַנישע ערא פערנעמט אין דער געשיכטע פון יודישען פאָלק, ערקלערענדיג, אַז נאָך דעם חור-בן בית-שני איז די שפּאַנישע עפּאָכע געווען דאָס רוהמרייכסטע בלאַט אין דער יודישער געשיכטע.

וויען (יט"א) לויט דער איניציאַטיוו פון דער ,,אוניאָן פון עסטרייכישע יודען" איז דאָ פאָרגעקו-מען אַנ'אַקאַדעמיע לכבוד דעם 800-יעהריגען געבורטס-טאָג פון רמבּ"ם. די אַקאַדעמיע האָבען בייגעוואוינט דער שפּאַנישער אַמבאַסאַדאָר אין וויען, דער פּרעזידענט פון העכסטען געריכט, פאָרשטעהער פון בונדעס-קאַנצלער-אַמט, פון דער קאַטוילישער קירך א. אנד.

בוקאַרעשט (יט"א) די פעדעראַציע פון ספּרדישע קהלות אין רומעניען האָט אָרגאַניזירט אַ רמבּ"ם-אַקאַדעמיע, אויף וועלכער עס זענען צוו. אנד. אַרויסגעטרעטען מיט רעדעס דער שפּאַנישער אַמבאַסאַדאָר, צוויי שפּאַנישע אוניווערזיטעטס-פּראָפעסאָרען, דער שעף פון אָמונות-דעפּאַרטאַמענט אין רומענישען בילדונגס-מיניסטעריום סטאַנקו בראַ-דיסטעאַנו און דער פּראָפעסאָר פון דער בוקאַרעש-טער אוניווערזיטעט, דר. אָפּרעסקו.

אַ לעקציע וועגען די עטישע אידעען פון רמבּ"ם האָט געהאַלטען דער רב-הכּולל פון די ספּרדישע קה-לות אין רומעניען, הרב שבּתאי דזשאָען.

דער רב-הכּולל פון די אשכּנזישע קהלות אין רו-מעניען, סענאַטאָר הרב דר. נעמיראָווער, האָט אויפ-געפאָדערט אַלע רבּנים צו האַלטען אין דעם ערשטען סדר-אָוועגד דרשות וועגען רמבּ"ם און איינצואָרד-נען אין אַלע יודישע שולען ספּעציעלע רמבּ"ם-לעק-ציעס פאַר די יודישע קינדער.

ניו-יאָרק (יט"א) אויף אַ ספּעציעלער קאָנ-פערענץ, גערופען לויט דער איניציאַטיוו פון אָרטי-גען פערבאַנד פון די יודישע יוגענד-אָרגאַניזאַציעס, האָבען אַלע יודישע געזעלשאַפטען און פעראיינען אין פילאַדעלפיע בעשלאָסען צו בעטייליגען זיך אין די רמבּ"ם-פייערונגען. עס איז אויסגעאַרבייט גע-וואָרען אַ פּראָגראַם פון די פייערונגען, וואָס וועלען דויערן אַ וואָך צייט.

צום רמבּ"ם-יובל איז ערשינען אַנ'אויספיהרלי-כע רמבּ"ם-ביאָגראַפיע פון דר. סאָלאָמאָן צייטלין, דאָצענט פון יודאַיסטישען אינסטיטוט אין פילאַ-דעלפיע.

געוועהלט אַ פערשטענדיגונגס-קאָמיסיע

אויף דער סעסיע פון אַקציאָנס-קאָמיטעט

ירושלים, 1 (טעלעגראַפיש)

אויף דער סעסיע פון אַקציאָנס-קאָמיטעט איז געוועהלט געוואָרען אַ פערשטענדיגונגס - קאָמיסיע וועגען דער דיסציפּלין-קלאַוזולע בנוגע דעם שקל. אין דער קאָמיסיע געהען אריין 11 פּערזאָן.

די דעבאַטע איז נאָך נישט געענדיגט.

עגיפּטען און א"י

ירושלים. (יט"א) די מזרח-אַגענטור טיילט מיט, אַז בעת דעם לעצטען בעזוך פון עגיפּטישען פינאַנץ-מיניסטער אין א"י זענען פעסטגעשטעלט געוואָרען די יסודות פאַר ענגערע ווירטשאַפטליכע בעציהונגען צווישען א"י און עגיפּטען.

די א"י-רעגירונג וועט אין קורצען אַרויס-שיקען קיין עגיפּטען אַ ספּעציעלע האַנדעלס-דע-לעגאַציע.

קאַירא. (יט"א) דער עגיפּטישער קאָמוני-קאַציע-מיניסטער האָט צוריקקומענדיג פון אַ בע-זוך אין א"י ערקלערט די פּרעסע-פאָרשטעהער, אַז דאָך דעם ווי ער האָט בעזוכט דעם חיפה'ער פּאָרט האַלט ער פאַר נויטיג צו פערברייטערען דעם פּאָרט אין אַלעקסאַנדריען און וועט פאָרלעגען צו בעשטימען אויף דעם צוועק ענטשפּרעכענדע קרע-דיטען. דער עגיפּטישער קאָמוניקאַציע-מיניסטער האָט ערקלערט, דאָס ער איז ענטציקט מיט די שאַסעען אין א"י און וועט זיך בעמיהען צו פער-בעסערען דעם מצב פון די וועגען אין עגיפּטען.

ציהונג פון דער אינוועסטיציע-הלוואה

וואַרשא, 1 (טעלעפאָניש)

נעכטען איז פאָרגעקומען די ציהונג פון דער 4 פּראָצענטיגער פּרעמירטע אינוועסטיציע-הלוואה פון יאָהר 1928. עס זענען אויסגעלאָסעוועט געוואָרען 410 פּרעמיעס אויף דער סומע פון 381.500 זל. אין גאָלד.

200.000 זל. איז געפאַלען אויף דער סעריע 3866 נומ. 41.

צו 10.000 זל. אויף דער סעריע 5906 נומ. 49; סעריע 1902 נומ. 9, ס. 1914 נומ. 47.

צו 1000 זל.:

ס. 6928 נומ. 38,	ס.3269 נומ. 49,
ס. 1692 נומ. 32	ס.9200 נומ. 31,
ס. 5402 נומ. 10	ס. 1986 נומ. 48,
ס. 9932 נומ. 50,	ס. 1405 נומ. 12,
ס. 9594 נומ. 15,	ס. 4773 נומ. 25
ס. 3562 נומ. 15,	ס. 2365 נומ. 25,
ס. 3402 נומ. 35,	ס. 5670 נומ. 15,
ס. 7929 נומ. 24,	ס. 1566 נומ. 32,
ס. 7172 נומ. 3,	ס. 4078 נומ. 26,
ס. 6593 נומ. 42,	ס. 9855 נומ. 33,
ס. 2410 נומ. 8,	ס. 640 נומ. 34,
ס. 2170 נומ. 34,	ס. 3369 נומ. 6.

עס וועלען נאָך געצויגען ווערען 128 פּרעמיעס צו 500 זל. און 254 צו 250 זל.

,,אין דערדריקענד-שווערע צייטען,
ווען אַלץ קרעכצט און שלוכצט פון קראַמף,
קומט משיח נישט צו רייטען,
העלפען מוז מען זיך מיט קאַמף".

,,טרוימלאַנד"
י. קאַרק
דיכטערישע רעפלעקסן פון דער עפּאָכע.
פּרייז: לאַ-ין 1.25 זל., פּוילן 1.50, אויסלאַנד 1.75 מיט פּאָרטאָ
S. Korkuczańska, Łódź, Kilińskiego 63.

Dr. med. L. Berman
ציגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.
זונטאָג פון 9–1 פאַרמיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פּרייזן

Dr. med.
R. Zalcwasser
כירורג
ציגעל-גאַס 19, טעל. 125-17
נעמט אָן פון 1–2 און פון 4–6 נאָכמ.

Dr. Zygmunt Henrykowski
ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
וואוינט יעצט
9 טראַאוגוטאַ 9
טעל. 262-98
נעהמט אָן פון 8–11 און פון 6–9 אָוונט.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע זאַל

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַליסט
פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג
סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען
נעמט אָן פון 8–11 און פון 5–8 אָוונט

קויפט די היינטיגע אָפּצייכנונג ■ לטובת דער ■ נאַכט-פּאַנאָטאָוויע ,,לינת הצדק"

לאדז,
2 אפריל 1935

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז,
2 אפריל 1935

מיניסטער אידען אין ווארשא

דער דריטער עטאפ פון די ענגלישע אינפארמאציע-רייזעס

דער צווייטער עטאפ פון די ענגלישע „אינפארמאציע נסיעות“ האט זיך פערענדיגט. מיניסטער אידען האט פערלאזען מאסקווע און איצט איז ער שוין דער גאסט פון דער פוילישער רעגירונג, פון דער מאסקווער וויזיט האט מיניסטער אידען אהן שום ספק ארויסגעטראגען א ווייט בעסערן איינדרוק, און נישט נאר דער ענגלישער דעלעגאט. די גאנצע וועלט האט מיט צופרידענהייט אויפגענומען די ידיעות וועגען די מאסקווער געשפרעכען, וועלכע זענען, להיפוך צו די בערלינער, פון ביידע צדדים געפיהרט געווארען מיטן אויפריכטיגען ווילען צו דערהאלטען און אפצוהיטען דעם שלום. אויב די בערלינער געשפרעכען האבען אין רעזולטאט אנגעווארפען אנ'אימה אויף דער וועלט. און עס האט זיך געקענט דוכטען אז עס הערט זיך שוין דאס געקלימפער פון געוועהר אז עס קעהרען זיך צוריק די גרויזאמע צייטען פון דער גרויסער וועלט־שחיטה האבען דאגעגען די מאסקווער געשפרעכען אנגעוויזען א וועג ווי אזוי צו פערהיטען פון דער דאזיגער מוראדיגער סכנה, וואס בעדראהט די וועלט, איצט האט דאס ווארט ווארשא. פון אויסגאנג פון מיניסטער אידענס וויזיט אין ווארשא, איז אפהענגיג צי דער וועג, וואס איז אנגעצייכענט געווארען אין מאסקווע מיטן ציל צו פערהיטען פון א מלחמה, וועט בעטרעטען ווערען אדער נישט. אין ווארשא געפינט זיך איצט דער שליסעל פון דער סיטואציע. די איינדרוקען וואס די ענגלישע מיניסטארען וועלען האבען ארויסגעטראגען פון די אינפארמאציע־רייזעס בערלין— מאסקווע — ווארשא וועלען אין לאנדאן שפעטער גענוי געפרובט ווערען און זיי וועלען זיין מאסגעבענד פאר די בעשלוסען פון דער ענגלישער רעגירונג אין וועלכער ריכטונג צו געהען.

פון דער גאנצער פוילישער פרעסע האט נאר דער נעכטיגער „קור. פאר.“ געווידמעט א בעגריסונג אידענס קומען קיין ווארשא. די בעגריסונג איז אפגעדרוקט אין דער ענגלישער שפראך, דאגעגען די האלב אפיציעלע „גאז. פאלסקא“ האט דעם דאזיגען געשעעניש כמעט נישט געווידמעט קיין שום אויפמערקזאמקייט.

די אפיציעלע געשפרעכען פון מיניסטער אידען מיט די פארשטעהער פון דער פוילישער רעגירונג הויבען זיך אן ערשט היינט דינסטאג. די דאזיגע געשפרעכען וועלען דערפיהרען צו א ענדגילטיגער אויפקלערונג פון דער אינטערנאציאנאלער לאגע. זייער אויסוועג ווערט דעריבער אפגעווארט מיט דער גרעסטער שפאנונג אויף דער גאנצער וועלט עס בלייבט דעריבער נאר אפצווארטען אויף דעם רעזולטאט.

וואס שייך די ערשטע צוויי עטאפען פון די ענגלישע נסיעות האבען זיי שוין געפינען א איינהייטליכע אפשאצונג. כאראקטעריסטיש פאר דער דאזיגער אפשאצונג איז דער ארטיקעל פון געארג בערנהארד אין „פאריזער טאגעבלאט“ וועלכער שרייבט צווישען אנדערעם פאלגענדעס:

עס איז א געוואלדיגער שאד, וואס סער סיימאן איז נישט געפאהרען צוזאמען מיט אידענען פון בערלין קיין מאסקווע. צו דער דערגענצונג פון זיין אורטייל וועגען דעם וואו עס געפינט זיך דער אנגריפס ווילען און סכנה פאר מזרח אייראפע, וואלט דאס זעהר נוצליך געווען. איצט מוז זיין רייזע־חבר פון ערשטען עטאפ אליין פעסטשטעלען דעם אונטערשיד וואס עס עקזיסטירט צווישען די דייטשע „קולטורטרעגער“ און די מענשען פון מאסקווע, וועלכע היטלער האט פאר זיינע ענגלישע געסט — אין ווערטער וואס ווערען געוועהנליך בעת רעגירונגס־קאנפערענצען נישט געברויכט — בעצייכענט אלס בארבארען.

דער אומגאנגס־טאן אין מאסקווע איז יעדענפאלס געווען זעהר ציוויליזירט און צוויי אזעלכע געבילדעטע און פאליטיש־געשיקטע סאוויעט־ רוסען ווי ליטווינאוו און קרעסטינסקי האבען זיך זיכער מיט דעם פערטרעטער פון ענגלישען קאבינעט אונטערהאלטען וועגען אידעען און אין א פארם וואס איז פאר א הויך ציוויליזירטען מערב־אייראפעער א סך פערשטענדליכער ווי די מאנאלאגען פון דעם פערטרעטער פון די נאציאנאל־סאציאליסטישע פאנטאזיעס.

ווען מען לייענט די בעריכטען פון די ספעציעלע קארעספאנדענטען וועגען די מאסקווער געשעהענישען קומען אויפן זכרון יענע ווייטע טעג, ווען דורך דער פערמיטלונג פון קעניג עדוארד, איז דער פרעזידענט פון דער דעמאקראטישער פראנצויזישער רעפובליק, פייערליך אויפגענומען געווארען אויף דעם הויף פון זעלבסטהערשערישען צאר, אויך איצט זענען אויסגעטוישט געווארען טאאסטען, און נעמליך צווישען דעם פערטרעטער פון דעם קאפיטאליסטישען ענגלאנד, און דעם אויסערן מיניסטער פון דער קאמוניסטישער רעגירונג, דער אלטער רעוואלוציאנער ליטווינאוו האט געהויבען זיין גלאז פאר דעם געזונד פון א זוהן פון עדוארד־דעם 7טען, וועלכער טראגט איצט די קעניגס קרוין. א סצענע וועקסעל ווי אין א מעשהלע.

עס איז זעלבסטפערשטענדליך אז די ברוינע קינדער אין דייטשלאנד הערען נישט גערן דאס דאזיגע מעשהלע. זיי ווילען איצט זייערע פעהלער אויסבעסערען דערמיט וואס זיי שפינען א נייע נעץ פון אינטריגעס. איצט פלוצלונג לעגען זיי פאר נייע אונטערהאנדלונגען, דערווייל אבער ווערט דעם דייטשען פאלק, וועלכעם דערוואוסט זיך נאטירליך גארנישט וועגען די ענטוישטע אויסערונגען פון דער אויסלענדישער פרעסע, דער גאנצער ענין אזוי פארגעשטעלט, ווי פון די בערלינער שמועסען וואלט געוועזן פאר די קומענדיגע דייטש־ענגלישע בעציהונגען זעהר א סך צו ערווארטען.

דאס אליין קען מען נאך פערשטעהען אבער א ביסעל משוגע איז עס ווען מען פרובירט זיך אזעלכע אפטימיסטישע שטימונגען דורך ספעציעלע עמיסארען צו פערשפרייטען אויך ביי די אויסלאנדס דייטשען בכדי זיי זאלען ווערען די טרעגער פון געבעלס אפטימיסטישע פראפאגאנדע. אזוי האבען, למשל, דירעקטארען פון גרויסע דייטשע בענק, וואס געפינען זיך איצט אין פאריז בסוד פערזיכערט א דייטשען באנקיר, וואס וואוינט שוין לאנג אין פאריז אז א ענגלישע מיליארדען הלוואה איז שוין פאר דייטשלאנד געזיכערט און אז עס איז אויך זעהר וואהרשיינליך א פאליטיש צוזאמענגעהן, אפילו א מיליטערישער בונד מיט ענגלאנד.

ווי ווייניג דאס ענטשפרעכט דעם אמת ווייסט, א חוץ דאס דייטשע פאלק וואס ווערט דורך זיינע מאכט־האבער געפיהרט ביי דער נאז, די גאנצע וועלט די ווירקליכקייט איז נאך א סך ערגער ווי מען קען אורטיילען לויט די צייטונגען און פארלאמענטס־בעריכטען. ווייל נעכטען האט מען און טעלעפאן־געשפרעכען וואס זענען געפיהרט געווארען פון דער לאנדאנער „סיטי“ מיט פראנצויזישע געשעפטס־ פריינט, מיטגעטיילט, אז סער סיימאן איז נאך אליין נישט געקומען צו זיך פון זיינע בערלינער איינדריקען, וואס ער האט בעקומען פון אדאלף היטלער. די דאזיגע איינדרוקען ווערען אין דער „סיטי“ אזוי פארמולירט: אנ'אומנארמאלער רעגירט אין בערלין, און מען וואונדערט זיך נאר דעריבער אז א גרויס און קולטווירט פאלק לאזט זיך פון איהם ווילענלאז רעגירען.

מיר ווייסען נישט אויב סיימאן האט ווירקליך געהאט דעם דאזיגען איינדרוק אבער די סיטי האט זיך אליין אויסגעבילדעט דעם דאזיגען איינדרוק אויפן סמך פון די בעריכטען אין די ענגלישע צייטונגען. יעדענפאלס איז פאר אונז דער איינדרוק ווי אויך די פערוואונדערונג זעהר פערשטענדליך.

דער פסק-דין אין קלייפעדאר פראצעס

קען דורך דייטשלאנד אויסגענוצט ווערען צו אנ'אנגריף אויף ליטע

ווי בעוואוסט זענען דעם 26טען מערץ אין ליטע פערמשפט געווארען 4 נאצים צום טויט. צוויי צו אייביגע תפיסה. און א רייה אנדערע צו פערשידענע שטראפען. אנגעקלאגט זענען געווען 126 היטלעראווצעס און זענען בעשולדיגט געווארען אז זיי האבען געשטרעבט מיט געוואלד אפצורייסען קלייפעדא פון ליטע און פעראייניגען מיט דייטשלאנד. אייניגע פון די אנגעקלאגטע האבען געהאט אויף זייער געוויסען עטליכע מארדען. דער פראצעס איז אין ליטע ערווארט געווארען מיט גרויס שפאנונג אבער אויך אין דייטשלאנד האט מען אויפמערקזאם אבסערווירט דעם גאנג פון פראצעס, בעזונדערס אבער איז די שפאנונג געוואקסען נאך היטלערס בעריהמטע דעקלאראציע פון 16 מערץ.

נאך לאנג איידער דער פראצעס האט זיך פערענדיגט ווען אין דער דייטשער פרעסע האבען זיך אן געהויבען צו בעווייזען דראהונגען אויפן אדרעס פון ליטע, האט מען דיסקוטירט די פראגע, צי דער קריגס־געריכט וועט נישט אונטערליגען דער פסיכישער פרעסיע פון מערב און וועט מילדערן דעם אורטייל, מיטן ציל נישט צו פערשארפען נאך מעהר די ליטוויש־דייטשע בעציהונגען. די ליטווינער, פונקט ווי אלע אנדערע קליינע פעלקער אונטערליגען אפט, אין דער אפשאצונג פון די אינטערנאציאנאלע געשעהענישען, דעם „,געאגראפישען שווערפונקט“. היטלערס ערקלערונג וואס האט אין ליטע ארויסגערופען בוכשטעבליך א פאניק, איז אינטערפרעטירט געווארען אויף אזא אופן אז דאס איז א דראהונג קודם כל נעגען ליטע פארן פערעפענטליכען דעם אורטייל אין דעם קלייפעדער פראצעס פון די נאצים, עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער אז די פעראינטערעסירונג מיטן פראצעס איז אין טאג פון פערעפענטליכען דעם אורטייל געוואקסען.

דאס געריכט האט ווי געזאגט, 4 נאצים פערמשפט צום טויט צוויי צו אייביגער תפיסה, דאס איז די שטראף וואס עס האבען געפאדערט די פראקוראטארען. די פערקלענערונג פון די שטראף פאר צוויי הויפט־אנפיהרער נוימאן און זאס פון 15 און 12 יאהר אויף 12 און 8, ווי אויך די פולשטענדיגע בעפרייאונג פון 35 מאן פון די 126 בעשולדיגטע, קען בשום אופן נישט בעטראכט ווערען אלס א ווילען איינצוגעהן אויף הנחות לטובת דייטשלאנד, ווייל שוין בעת די רעדעס פון די פערטיידיגער וואס האבען זיך געצויגען איבער א וואך צייט איז געווען קלאר, אז עס זענען פאראן ווייניג ארגומענטען געגען דעם פערמשפטען פון דעם רוב בעשולדיגטע.

די אדוואקאטען האבען זיך אין זייערע פערטיידיגונגס־רעדעס בעמיהט צו געפינען מילדערנדע אומשטענדען. זיי האבען אנגעוויזען אז דאס רוב אנגעקלאגטע זענען יוגענדליכע, אז די דייטשען אין קלייפעדא זענען געוואוינט צו א סך פרייהייט און עס איז געווען שווער זיך צו־צוגעוואוינען צום צושטאנד וואס האט זיך געשאפען נאך דער פעראייניגונג פון קלייפעדא צו ליטע און אויב מען איז א נאציאנאל־סאציאליסט, בעדייט נאך נישט אז מען בעקומט דירעקטיוון פון בערלין. זיי האבען אפילו פרובירט צו בעווייזען, אז אפילו דעם ווילען צו פעראייניגען קלייפעדא צו דייטשלאנד איז נישט קיין פערברעך, ווייל די ליטווינער דערמאהנענדיג זיך אין דעם גרויסען ליטווישען פירשטענטום, קאנען איצט חלום'ן וועגען א גרויסען טעריטאריום פון ים צום ים. איבריגענס איז דער פאקט וואס די דייטשע בעפעלקערונג אין קלייפעדא ציהט קיין דייטשלאנד איז א גאנץ נאטירליכע ערשיינונג.

איידער דער אורטייל איז פערעפענטליכט געווארען און בעת דער פערעפענטליכונג האבען די אנגעקלאגטע זיך פערהאלטען פולשטענדיג רוהיג. מיט א שמייכעל האבען זיי זיך צוגעהערט צום אורטייל, וואס איז געלייענט געווארען אין דער ליטווישער שפראך. דאגעגען ביים פובליקום האט געהערשט א דענערוווירונג.

די מאטיוון פון פסק־דין וועלען פערעפענטליכט ווערען דעם 3 אפריל. אויב די פעראורטיילטע צום טויט וועלען נישט בעגנעדיגט ווערען וועט דער פסק דין אויסגעפיהרט ווערען אין משך פון צוויי וואכען פון דער פערעפענטליכונג פון די מאטיוון, דאס הייסט דעם 17 אפריל.

אין דייטשלאנד האט דער פסק דין ארויסגערופען א געוואלדיגע אויפרעגונג. און ווער ווייסט צי דאס היטלער - דייטשלאנד וועט נישט אויסנוצען די דאזיגע געלעגענהייט אדורכצופיהרען איינס פון איהרע פלענער בנוגע ליטע, דייטשלאנד וויל נישט הערען פון א נישט אגרעסיע פאקט וואס ליטע האט פארגעלעגט.דאגעגען ווערען אין מזרח פרייסען אויף די גרעניצען פון קלייפעדער געביט קאנצענטרירט שטארקע מיליטערישע כוחות. א חוץ א גאנצע רייכסוועהר דיוויזיע וואס איז דארט אהינגעשיקט געווארען געפינען זיך דארט גרויסע מאסען שטורם־אפטיילונגען און שוץ־שטאפעטען. דאס גלייכצייטיגע אויפשטעלען פון מיליטערישע בעפעסטיגונגען לאזען נישט איבער קיין שום צווייפעל אז דייטשלאנד גרייט זיך צו ערלעדיגען די קלייפעדער פראגע נישט מיט דער הילף פון דיפלאמאטישע נאטען, נאר מיטן כוח פון איהר ארמעע.

די ברוינע פעסט אויף דער דייטשער אוניווערזיטעט אין פראג

א יודישער דאקטאר ווערט געטריבען צו זעלבסטמארד

אין פראג איז מיט אייניגע טעג צוריק בעגאנגען זעלבסטמארד א יונגער יודישער דאקטאר, גאך. פון די בריף וואס ער האט איבערגעלאזט האט מען זיך דערוואוסט, אז געטריבען צו זעלבסטמארד האבען איהם זיינע אייגענע קאלעגען, און אז ער איז געפאלען א קרבן פון דער היטלעריסטישער מגפה, וואס האט זיך אריינגעכאפט אין דער דייטשער אוניווערזיטעט אין פראג. די דאזיגע געשיכטע האט אין גאנץ טשעכאסלאוואקיען ארויסגערופען א גרויסען שטורם און דער ענין וועט נאך האבען פאליטישע פאלגען, די טשעכאסלאוואקישע סאציאל־דעמאקראטען האבען אין פארלאמענט אריינגעטראגען וועגען דעם ענין א אינטערפעלאציע.

אויף דער אינטערפעלאציע וואס איז געווענדעט צום בילדונגס־מיניסטער ווערט צווישען אנדערעם געזאגט, אז דער דאקטאר גאך האט אין דעם בריף וואס ער האט געשריבען פאר זיין זעלבסטמארד, בעשולדיגט אין זיין טויט דעם פראפעסאר פון דעם קליניק ביי דער דייטשער אוניווערזיטעט אין פראג דר. שלאסער און זיין אסיסטענט דר. ווענצעל. דר. גאך האט געארבייט אין קליניק נאר צוליב זיינע פאליטישע איבערצייגונגען און זיין ראסען ־אפשטאמונג, האט מען איהם שיקאנירט און צום סוף בעזייטיגט פון קליניק. די אינטערפעלאנטען ערקלערען, אז וועגען דר. גאך האט מען געוואוסט אז ער איז א סאציאליסט פון יודישער אפשטאמונג. דאס זענען אויך געווען די סיבות פון די שיקאנעס וואס מען האט געגען איהם ארגאניזירט אין דער אוניווערזיטעט־קליניק. א חוץ דעם איז אויך אלגעמיין בעקאנט, און די געריכטליכע אויספארשונג האט עס בעוויזען, אז א גאנצע רייהע פון אסיסטענטען און געהילף־דאקטוירים פון שלאסערס קליניק, זענען מיט א גרונד געווען פערדעכטיג אין מלוכה־פיינדליכער טעטיגקייט און בעזונדערס איז געגען דר. ווענצעל געפיהרט געווארען א געריכטס־אויספארשונג.

די פערהעלטנישען וואס הערשען אין דער דייטשער אוניווערזיטעט און טעכניקום אין פראג און די מלוכה־פיינדליכע און צושטערענדע אקציע, וואס עס פיהרען דארט די פראפעסארען און סטודענטען זענען שוין געריכטליך פעסטגעשטעלט געווארען מיט צוויי יאהר צוריק. צווישען אנדערעם האט זיך דאן אויך ארויסגעוויזען אז די לאקאלען פון דער דייטשער אוניווערזיטעט אין פראג האבען, אונטער דער לייטונג פון אסיסטענט פון טעכניקום, אינזשיניער היידער, געדינט אלס פראפאגאנדע קאנצעלאריע פאר די פערשפרייטער פון די האקענקרייץ אידעען, פראפעסארען פון דער דייטשער אוניווערזיטעט האבען ווי בעוואוסט, צוזאמען מיטן רעקטאר אין דער שפיץ, בעזוכט די ארעסטירטע האקענקרייץ סטודענטען און זיי אפילו געגעבען די מעגליכקייטען צו בעלעגען די עקזאמענס אין דער תפיסה, אין פאנקראץ וואוהין עס איז אוועק פון אייגענער איניציאטיוו די גאנצע עקזאמען־קאמיסיע. הגם די דאזיגע עקזאמענס זענען שפעטער איבערגעריסען געווארען, איז אבער דאך די דאזיגע האנדלונג פון די דייטשע אוניווערזיטעטס - פראפעסארען געווען א אפענער בעווייז פון סימפאטיע צו די ארעסטירטע וואס זענען בעשולדיגט געווארען אין מלוכה־פיינדליכער טעטיגקייט.

דער ווידערשטאנד פון דער פראגער דייטשער אוניווערזיטעט געגען דער בעשטימונג פון פראפעסאר דר. קעלסענס, א געלעהרטען פון וועלט־רוהם, איז א ווייטערדיגער בעווייז פון דעם שנאה - פולען מלוכה־פיינדליכען און אנטידעמאקראטישען גייסט, וואס הערשט אויף די פראגער דייטשע הויכשולען. און בעזונדערס אין דער אוניווערזיטעט. אין פאל פון דר. גאך וועלכער איז פערפאלגט געווארען נישט בלויז צוליב זיינע פאליטישע איבערצייגונגען נאר אויך צוליב זיין ראסען־צוגעהעריגקייט, האנדעלט עס זיך גאנץ אפען וועגען טעראר געגען דעם מלוכה־שוץ־געזעץ.

אין דער דייטשער אוניווערזיטעט אין פראג ווערען די סטודענטען ערצויגען אין מלוכה־פיינדליכען גייסט. א גרויסער טייל פון די סטודענטען האט און וועט נאכן פערענדיגען דעם שטודיום פערנעהמען וויכטיגע פאסטענס אין עפענטליכען דינסט פון דער מלוכה. די מלוכה קען נישט רוהיג צוזעהען און נאך מעהר פערטראגען אז אין איהרע קומענדיגע עפענטליכע פאקטארען זאל אויף די הויכשולען איינגעפלאנצט ווערען אנשויאונגען וואס שטעהען אין א שארפער סתירה צו די דעמאקראטישע און רעפובליקאנישע אידעען און געזעצען.

די אינטערפעלאנטען פרעגען דעם מיניסטער צי ער וועט אננעהמען אלע מיטלען אז די פערהעלטנישען אויף די פראגער דייטשע הויכשולען זאלען גרינדליך אויסגעפארשט ווערען, אויב ער וועט זארגען דערפאר אז די פונקציאנארען פון די דייטשע הויכשולען אין פראג וואס האבען זיך פערשולדיגט אין מלוכה־פיינדליכע טעטיגקייט זאלען בעשטראפט ווערען און תיכף בעזייטיגט ווערען פון דער אוניווערזיטעט און די איבעריגע הויכשולען און פון אלע זייערע אינסטיטוציעס, אויב ער וועט תיכף אונטערנעהמען אנ' אויספארשונג וועגען דער מלוכה־ צוגעהעריגקייט פון די אנגעשטעלטע פון דער אוניווערזיטעט און איהרע אינסטיטוציעס, בעזונדערס פון די קליניקען און אויב ער וועט צוזאמען מיט די איבעריגע רעגירונג מאכט־ארגאנען אננעהמען אלע מיטלען בכדי צו מאכען א סוף צו דער מלוכה־פיינדליכער טעטיגקייט פון די פונקציאנארען פון דער דייטשער אוניווערזיטעט אין פראג.

א עהנליכע אינטערפעלאציע איבער דעם פאל פון דר. גאך וועלכער איז געפאלען א קרבן פון דער היטלעריסטישער בעסטיאליטעט וואס הערשט אויף דער דייטשער אוניווערזיטעט אין פראג, האבען די דייטשע סאציאל - דעמאקראטען אריינגעטראגען אין טשעכאסלאוואקישען סענאט.

בעלגיען פאַר אַ רוזוועלט-פּאָליטיק?

די נייע רעגירונג, וואָס איז געבילדעט געוואָרען אין בעלגיען פּערמעסט זיך איינצופיהרען גרינדליכע עקאָנאָמישע רעפאָרמען. — בעלגישער העניג — אָנהענגער פון סאָציאַליסטישער מיטאַרבייט. — די נייע רעגירונג אין בעלגיען איז אַ רעגירונג פון ראַטעווען דעם דעמאָקראַטישען רעזשים — בעלגישע יודען האָפען איצט אויף דער אָפּשאַפונג פון די גזירות געגען אויסלענדער

די „שטאַרקע" רעגירונג פון ה' טעניס, וואָס האָט געדאַרפט „ראַטעווען" דעם ווערט פון פראַנק אויפ'ן חשבון פון די קעשענעס פון די פּעראָרימטע מאַסען — און אויפ'ן יסוד פון אַ פּאָליטיק, וואָס האָט זיך געהאַט אָפּגערופען אויף די רעכט פון די אויסלענדער אין בעלגיען, — איז ענדליך געפאַלען.. נישט ביי איינעם אין לאַנד ,אַפילו אין די קרייזען ,וואו מ'האָט שטאַרק געוואַרט אויף דער דעמיסיע פון קאַבינעט טעניס ,האָט די דאָזיגע דעמיסיע אַרויסגערופען נישט ווייניגער ערשטוינונג, ווי פרייד... קיינער ביי אונז האָט נישט געקאָנט גלויבען, אַז אַ רעגירונג, וועלכע האָט געהאַט אַזאַ געוואַלדיגע אונטערשטיצונג ביי די גרויס - אינדוסטריעלער און באַנקירען, זאָל אַזוי גיך פערלאָזען דעם פּאָסטען.

אָבער נאָך מעהר ווי די דעמיסיע פונ'ם קאַבינעט טעניס ,וואונדערט איטליכען אין בעלגיען דער פאַקט, וואָס דער יונגער קעניג האָט איינגעשטימט צו איבערגעבען די רעגירונג אין די הענד פון דעם יונגען וואַן-זעעלאַנד און פון עטליכע „געפעהרליכע" לינקע סאָציאַליסטען... ווייל ביז איצט איז נאָך קיינמאָל אין בעלגיען נישט געווען אַ רעגירונג געגען די באַנקען. און אודאי איז ביז איצט נאָך נישט געווען אין בעלגיען אַ רעגירונג, וואָס זאָל אַריינגעהמען אין איהר פּראָגראַם אַזעלכע ווייט געהענדע סאָציאַלע רעפאָרמען. — און די רעגירונג וואַן-זעעלאַנד — ווי מען טיילט, אגב, מיט פון אָפיציעלע קרייזען, — וויל זיך פּערמעסטען אַדורכצופיהרען גרינדליכע רעפאָרמען, וועלכע ריהרען ממש אָן די יסודות גופא פון דעם אַלטען רעזשים...

דער פּרעמיער, ה' וואַן-זעעלאַנד ,איז אַנ'אויסגעשפּראָכענער דעמאָקראַט ,אַ קאַטאָליק, וואָס האָט אין דעם אַנטי - סאָוויעטישען בעלגיען, געלויבט עפענטליך די „פּיאַטילעטקע" און פיל מאָל זיך ערקלערט פאַר אַנ'אָנהענגער פון דעם „ניו דיל" פון פּרעזידענט רוזוועלט. עס איז אויך כאַראַקטעריסטיש ,וואָס אין דער נייער רעגירונג איז אַריין אַזאַ פּראָמינענטע סאָציאַליסטישע פיגור, ווי אַנרי דע מאַן, וועמעס „פּלאַן פון אַרבייט" האָט אַרויסגערופען אַזאַ סענסאַציע אין דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבייטער - בעוועגונג, — און מיט וועמעס פּלאַן עס סימפּאַטיזירט גאַנץ עפענטליך דער נייער פּרעמיער... אָבער די גרעסטע סענסאַציע, וואָס די בילדונג פון דער נייער רעגירונג האָט פעראורזאַכט איב'ם לאַנד, איז דער פאַקט, וואָס דער רעוואָלוציאָנערער סאָציאַליסטישער דעפּוטאַט ספּאַאַק איז געוואָרען מיניסטער פון ראַדיאָ, פּאָסט און פערקעהר. און ספּאַאַק איז, אגב, געוואָרען מיניסטער פון ראַדיאָ פּונקט איין טאָג נאָכדעם, ווי דער פריהערדיגער מיניסטער פון ראַדיאָ האָט פערבאָטען די פערשפּרייטונג פון אַ רעדע ,וואָס ספּאַאַק האָט געהאַלטען אויף אַ סאָציאַליסטישען מיטינג אין בריסעל!..

* * *

אָבער, פון וואַנען פאָרט נעהמט זיך פּלוצלינג אַזאַ ראַדיקאַלע ענדערונג אין דער בעלגישער אינערן-פּאָליטיק? און, — אין וואָס אייגענטליך בעשטעהט די דאָזיגע ראַדיקאַלע ענדערונג?

וואָס שייך דער עצם-ענדערונג, רעדט מען דאָ, אַז פעראורזאַכט האָט זי דוקא דער יונגער בעלגישער קעניג, לעאָפּאָלד.

(ספּעציעלע קאָרעספּאָנדענץ)

מען הערצעהלט דאָ, נעמליך, אַז דער יונגער בעלגישער קעניג איז אַרומגערינגעלט פון אַ פּלעיאַדע יונגע פּאָליטיקער, — מענשען, וואָס ווילען אָנהויבען אַ נייע פּאָליטיק אין בעלגיען, בעזונדערס אויפ'ן עקאָנאָמישען געביט. קעניג לעאָפּאָלד האָט אויך פון זיין פרייהייטס-ליבענדען פאָטער געירשנט די ליבע צו דעמאָקראַטיע און די פערעהרונג צו דער בעלגישער סאָציאַליסטישער דעמאָקראַטיע און אַחוץ אַלעם, האָט ער, — זאָגט מען אין די פּאָליטישע קרייזען — אַ שטאַרקע סימפּאַטיע פאַר דעם רוזוועלטישען „ניו דיל", וואָס ענדערט דעם עקאָנאָמישען רעזשים, נישט איינפיהרענדיג דערביי קיין פּאָליטישע דיקטאַטור... דער קעניג האָט אַלזאָ געוואָלט, אַז עס זאָל קומען אַ נייע רעגירונג ,אַ רעגירונג פון נייע עקאָנאָמישע אידעען, און מיט מוט צו פערווירקליכען זיי, — און וועלכע זאָל אַדורכפיהרען די אַלע רעפאָרמען מיט דער צושטימונג פון די סאָציאַליסטען.

מענשען דערפאַר האָט דער קעניג געפונען אין אַלע פּאַרטייען. און ווי דער פּאַסיגסטער מענש פאַר דער דאָזיגער קאָמבינאַציע האָט זיך אַרויסגעוויזן דער נייער פּרעמיער וואַן-זעעלאַנד, אַ מענש, וואָס געניסט פון גרויס אַכטונג אין די סאָציאַליסטישע קרייזען. און ס'איז געשאַפען געוואָרען אַ רעגירונג מיט אַ מין בעלגישע רוזוועלט-רעפאָרמען אַלס פּראָגראַם.

-- נישט פערמינערען די לוינען און אַראָפּנידערען דעם לעבענס-סטאַנדאַרט פון דעם אַרבייטער און פאָלקס-מענש ,ווי דאָס האָט געוואָלט די פריהערדיגע באַנקירען-רעגירונג, נאָר — פערקעהרט : — העכערען דעם לעבענס-סטאַנדאַרט. העכערען די לוינען, אָנהויבען גרויסע עפענטליכע אַרבייטען, בכדי צו לינדערען די אַרבייטסלאָזיגקייט. —

די פריהערדיגע רעגירונג האָט געוואָרפען דעם לאָזונג פון „ראַטעווען דעם פראַנק", — די איצטיגע רעגירונג דורך דעם נייעם מיניסטער דע מאַן ,האָט ערקלערט, אַז מען דאַרף טאַקע ראַטעווען דעם ווערט פון פראַנק, אָבער „קודם-כל דאַרף מען ראַטעווען דאָס לאַנד — און די בעפעלקערונג — פאַר עקאָנאָמישע קאַטאַסטראָפעס".

אין דעם בעשטעהט טאַקע דער הויפּט-אונטערשיד צווישען די צוויי רעגירונגען, — און דעריבער אויך איז אָנגעקומען אַזוי שווער די בילדונג פון דער רעגירונג וואַן-זעעלאַנד.

אָבער, ווי געזאָגט, צום ערשטען מאָל רעגירט איצט אין בעלגיען אַ רעגירונג געגען דעם ווילען פון די באַנקען. אין דעם קאָנסערוואַטיווען בעלגיען איז דאָס אַ געוואַלדיגער איבערברוך, אַ רעוואָלוציע ממש, — נישט קלענער ווי רוזוועלט'ס פּאָליטיק איז געווען פאַר אַמעריקאַ.

איז טאַקע נישט קיין וואונדער, וואָס די דאָזיגע רעגירונג ווערט אַזוי העפטיג בעקעמפט אין די רעאַקציאָנערע קאַטוילישע קרייזען אין בעלגיען;; מען וויל איהר דאָרט שוין „אונטערשטעלען אַ פיסעל"... אָבער דאָס מאָל האָט די גאַנצע בעלגישע דעמאָקראַטיע זיך געשטעלט אויף דער זייט פון דער רעגירונג, — מען פערשטעהט, אַז דאָס איז פיללייכט דער לעצטער פּרוב, כדי צו ראַטעווען די דעמאָקראַטישע רעגירונג אין בעלגיען, — און עס איז דעריבער פאַראַן אַ שטאַרקע האָפנונג, אַז די נייע רעגירונג וועט זיך האַלטען גאָר לאַנג...

* * *

פערשטעהט זיך, אַז די נייע רעגירונג האָט אַרויסגערופען ,גוטע האָפנונגען ביי אחינו בני ישראל, די אויסלענדישע יודען. די לעצטע אַנטי-אויסלענדער-פעראָרדנונגען פון דער רעגירונג טעניס זענען שוין געווען פשוט אומדערטרעגליך... און עס איז נאַטירליך, אַז יודען האָבען דאָס רעכט צו האָפען, אַז די נייע רעגירונג וועט פערריכטען די עוולות פון דער טעניס-רעגירונג. — די פיהרער פון דער היגער ציוניסטיש-סאָציאַליסטישער בעוועגונג האָבען איצט פאַר זיך אַ דאַנקבאַרע אַרבייט:

— פועלן ביי די סאָציאַליסטען אין דער נייער רעגירונג, אַז מען זאָל צוריקציהען, אָדער—לכל הפּחות — נישט אויספיהרען די אַנטי-אויסלענדער בעשטימונגען פון דער רעגירונג טעניס.

מען ערוואַרט, אַז שוין אין די נאָהענטסטע טעג וועט מען אין יענע קרייזען פּרובען טון עפּעס וועגען דעם...

מ. י. נירענבערגער

דער יום-טוב פון יודישען ספּאָרט
צו דער ערעפענונג פון דער מכביאַדע

דעם היינטיגען יום-טוב ערוואַרטעט מיט אונגעדולד די גאַנצע יודישע ספּאָרט-וועלט, עס קוקען זיך צו איהר צו מיט געוואַלדיגער נייגיריגקייט די גרויסע אינטערנאַציאָנאַלע ספּאָרט-מחנה, צוזאַמען מיט דער יודישער ספּאָרט-בעוועגונג קלאַפּט היינט שטאַרק און פריידיג דאָס האַרץ פונ'ם גאַנצען נאַציאָנאַלען יודענטום, וועלכע בעגלייט מיט יובעל און בעגייסטערונג זיין ספּאָרטליכען אַוואַנגאַרד.

אויף דעם גראַנדיעזען סטאַדיאָן אין תל-אביב וועלען היינט אויפמאַרשירען פעסט און מונטער, מיט שטאַרקע שריט און מיט שטאָלצען בליק די אויסערוועהלטע ,בעסטע פון אַלע יודישע ספּאָרט-מאַנשאַפטען פון דער גאַנצער וועלט. פון אַלע עקען און ווינקעלען פון גלות וועלען זיי היינט דאָ צוזאַמענקומען, דאָ זיך פערזאַמלען אויף דער פ ר י י ע ר י ו ד י ש ע ר ע ר ד, זיי די גלות-קינדער פון דעם געקנעכטעטען און גע'רודפ'טען יודישען פאָלק.

די גלות-קינדער... ווי אַנדערע זעהען זיי אויס היינט, אין פערגלייך מיט די פון 50 און אפילו 30 יאָהר צוריק. נישט שוואַך און געבויגען, נישט מיט פּחד אין די אויגען און אונבעהאָלפען אין זייערע בעוועגונגען, נאָר דרייסט און מיט אויפגעהויבענע קעפּ, מיט מוט און שטאָלץ, מיט

פון ד"ר ז. עלענבערג

אָנגעצויגענע מוסקעל און מיט דיסציפּלינירטע שריט מאַרשירען זיי — די מ כ ב י.

אַ דרייסיג יאָהר זענען פערגאַנגען און דער דעמאָסדיגער חלום פון מאַקס נאָרדוי וועגען מוסק ע ל - י ו ד ע נ ט ו ם איז מקוים געוואָרען. די יודישע רענעסאַנס-בעוועגונג האָט זיך נישט וואָס צו שעהמען מיט אָט דעם צווייג איהרען, דאָס יודישע פאָלק איז היינט דער מכבי-מחנה טיף דאַנקבאַר, ווייל אין דער צייט, ווען אין אַלע לענדער און אויף אַלע גאַסען ביי אַ יעדער געלעגנהייט ווערט דער יוד בעליידיגט און בעפאַלען, ווייזען קודם-כל די יודישע ספּאָרטלער זייער כח און זייער מוט. מען ווייסט שוין : דער יוד קאָן זיך פּעו טיידיגען, דער יונגער יוד וועט זיך נישט לאָזען בעליידיגען.

און אויף אַלע אַרענעס פון דער וועלט, אויף אַלע שטאַדיאָנען און ספּאָרט-פּלעצער, ביי אַלע אָהן שום אויסנאַהם קאָנקורענצען זענען די יודען שעהן פערטרעטען. און עס וואַקסט דאָס יודישע האַרץ פאַר פרייד און נחת, זעהענדיג די גלאַנץ-לייסטונגען פון יודישע ספּאָרטלער.

אָבער אַלץ דאָס האָט נאָר אַ זין אויב עס ווערט געטון אין נאָמען פון אַ אידעאַל, ווען עס שטעהט אין דינסט פון אַ העכערען געדאַנק. דער יודישער ספּאָרט האָט נאָר אַ זין, ווען ער איז בעהאָפטען און ווען ער ווערט בעפרוכפּערט פון דער קוואַל, פון דעם איינציגען קוואַל, וועלכער שפּייזט היינט אַלעס ,וואָס שאַפט אין יודישען פאָלק. ד. ה. ארץ-ישראל.

און דערפאַר איז עס נישט קיין צופאַל, אַז דער גאָר גרעסטער טייל פון דעם יודישען ספּאָרט איז אָרגאַניזירט אין וועלט-פערבאַנד „מכבי" און אַז שוין צום צווייטען מאָל קומען זיך צוזאַמען די בעסטע רעפּרעזענטאַנטען פון יודישען ספּאָרט אין א"י.

די מ כ ב י אַ ד ע איז געוואָרען דער נאַציאָנאַלער יודישער יום-טוב ,פּונקט אַזוי ווי פערצייטענס איז עס געווען די אָלימפּיאַדע פאַר'ן גריכישען פאָלק אין גריכענלאַנד.

יאָ ,מיר קעמפען און זיגען זעהר אָפט אויף די ספּאָרט-קאַמף-פעלדער פון דער וועלט, אָבער האַס און קנאה בעגלייטען דאָרט זעהר אָפט אונזערע נצחונות, דאָ אין אונזער היים-לאַנד, אין דער יודישער שטאָט תל-אביב, פאַר די אויגען פון אונזערע פרייע ברידער און שוועסטער וועלען די גלענצענדסטע יודישע שפּילער און מייסטער בעווייזען זייערע פעהיגקייטען און זייער כח.

און דער כח פערבונדען מיט דעם ארץ-ישראל-גייסט וועט זיי און אונז אַלע אַריינגיסען אַ פרישען לעבענס-שטראָם, וועט דעם גאַנצען יודישען פאָלק שטאַרק מאַכען זיין אמונה, זיין בטחון, וועט איהם בעפליגלען צו נייע העלדישע מעשים פאַר דעם אויפבוי פון אַ ניי לאַנד, פון אַ אייגען לאַנד.

אויספּלוגען קיין פּאַלעסטינע
פון 630.— זל. אַן
אָרגאַניזירט:
„אַרביס" פּיעטריקאָווער 18, טעל. 49-33
65, „ 20-20

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאָלגענדע טעג!
1) דער שעהנער פילם פון סעזאָן א. נ.
פּירשטין
מאַנטע קריסטאַ
אין די הויפּט-ראָלען:
Brygida Helm i Rudolph Forster
II.
הערליכע קאָמעדיע פון אַלע צייטען א.נ.
„נור נישט אין די ליפּען!"
עראָטיק ! פּיקאַנטעריע!
אין די הויפּט-ראָלען:
Mikołaj Rymski, Alicja Pissot
אָנהייב 4 נ. מ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

בר כוכבא און זיין תקופה

(2 דיפּס וועלט-פערבאַנד מכבי און זיין יעצטיגע מ כ ב י א ד ע אין תל אביב.—געווידמעט

פון ישכר שוואַרץ (זגערזש)

אַ האַלב יאָהרהונדערט איז דעמאָלט שוין פערבייגעגאַנגען פון דער צייט, וואָס ירושלים איז דורך טיטוס'ן חרוב-געוואָרען, און די יודען האָבען זיך ווי פריהער, פעסט געהאַלטען אָן זייער אַלטער היים.

און וואָס מעהר די רוימישע גובערנאַטאָרען האָבען זיי בעגרעניצט אין זייערע רעכטען, אַלע מאָל נייע גזירות, פּאָליטישע אונטערדריקונגען, אַלץ שטאַרקער האָט אין זייער האַרץ אויפגעפלאַקערט די האָפנונג, קירצליך, זיך צו בעפרייען פון רוימישען יאָך.

דורך די יאָהרען איז רוים'ס לאַגע געוואָרען זעהר קריטיש. מלכות רומי, וואָס איז געווען קינסטליך פון פערשידענע פעלקער צוזאַמענגעשווייסט מיט אַ דיקטאַטור פון מיליטער געהערשט און געוועלטיגט, האָט שוין אָנגעהויבען איבערליך צו פוילען.

אין אַזאַ קריטישען צושטאַנד האָט האַדריאַן איבערגענומען די מלוכה, איבער דעם גרויסען רוימישען וועלט-רייך. די אויפרעגונג אין גאַנצען לאַנד איז געוואָרען קאַטאַסטראָפאַל. אַלע פעלקער און לענדער, וועלכע זענען געוואָרען אָנגעשלאָסען צו רוים, זענען געווען אונצופרידען און ער האָט גוט פערשטאַנען, אַז עס קאָן אין אַ קורצער צייט צווישען די ברענענדיגע שטאָפען אויסברעכען אַ שרעקליכע עקספּלאָזיע, וואָס וועט פיהרען צו אַ רעוואָלוציע. —

אויפצונעהמען מיטאַמאָל אַ וועלט-מלחמה, מיט אַזוי פיל פעלקער האָט ער זיך געפיהלט צו שוואַך. דעריבער האָט ער געוועהלט דעם וועג פון נאָכגיביגקייט.

„זאָלען זיי אַלע מיינען, אַז איך בין אַ שטילע טויב, און זיך פרייען... ווען מיין פּאָזיציע וועט ווערען פעסט און שטאַרק, די מיליטערישע קרעפטען מיינע וועלען זיך פערגרעסערען, וועל איך שטענדיג האָבען צייט מיינע פּלענער אויסצופיהרען.

לאָמיר וואַרפען אַ בליק אויף ארץ-ישראל אין יענער צייט, ווען האַדריאַן האָט איבערגענומען די רעגירונג, איז דער גובערנאַטאָר דאָרט געווען קווימטוס. ער איז אויך געווען, וואַהרשיינליך לויט דעם וואונק פון רוים, אַזוי לייטזעליג אויפצונעהמען אַ יודישע דעפּוטאַציע, און זיי האָבען איהם געשילדערט די שלעכטע פערהעלטענישען אין לאַנד, און לויט אַנ'ערלויבעניש פון רוים , ירושלים צוריק אויפצובויען. דערמיט האָט ער געגעבען די יודען צו פערשטעהען. אַז ער איז אין רעליגיעזער הינזיכט אויך זעהר טאָלעראַנט אונטער די פליגעל פון זיין רעגירונג וועלען זיי האָבען אַ גליקליך, צופרידען לעבען אין זייער אייגען לאַנד.

אַ נייער כורש איז אויפגעשטאַנען. יודען האָבען דערהערט פון דער בשורה טובה, אַז אַדריינוס האָט געגעבען די ערלויבניש צוריק אויפצובויען דאָס בית המקדש, וואָס טיטוס האָט חרוב געמאַכט. זענען זיי געוואָרען מלא שמחה. זיי האָבען אין איהם דערזעהען אַ נייעם כורש, אַ מלך חסד, וואָס וועט זיי געבען די לאַנג געהאָפטע זעלבסטשטענדיגקייט. איהם לכבוד האָבען זיי געמאַכט לזכרון נייע יודישע מטבעות, קינסטלעריש אויסגעפיהרט. זיי זענען געווען זיכער, אַז איצט וועלען זיי שוין קענען לעבען אַלס פרייי פאָלק אין לאַנד פון זייערע אבות. —

זיי האָבען באַלד די בשורה טובה צו וויסען געגעבען אין גאַנץ ארץ ישראל און אין די שכנותדיגע לענדער, אַז אַלע יודען זאָלען זיך בעטייליגען אין דעם נאַציאָנאַלען תחית המתים. אין אַלע יודישע קיבוצים „פון עכו ביז אַנטיוכיא" איז געוואָרען איינגעריכט אכסניות מיט יודישע רעסטאָראַציעס. אַפילו ספּעציעלע געלד-וועקסלערס „שהיו מספיקים לעולי גולה כסף וזהב וכל צרכם".

נישט לאַנג אָבער האָט עס געדויערט און יודען האָבען זיך איבערצייגט, אַז זיי האָבען געהאַט אַ גרויסען טעות.

ווי נאָר אדרינוס האָט זיך אַרומגעזעהען, אַז עס איז געוואָרען רוהיג אין דער מלוכה, האָט ער אויף אַלעם געטענה'עט חרטה. יודען האָבען דערזעהען זיין פּרעכהייט און האָבען מיט טרויער און שברת הלב פערשטאַנען, אַז זייער גאַנצע האָפנונג איז געווען נישט מעהר ווי א שטהנער חלום.

די היסטאָריקער און אויך די בעלי תלמוד וואַרפען די שולד אויף די שונאי ישראל אין יענער צייט, אַז מען האָט יודען ביי איהם פערמסרט, אַז זיי ווילען פון זיך איבגאַנצען אַראָפּוואַרפען דעם רוימישען פּראָטעקטאָראַט. אויך — זאָגען זיי — האָט צווישען יודען אַליין נישט געפעהלט קיין „מאָראַלישע לומפען" פערקויפטע נשמות , וועלכע האָבען בשום אופן נישט געוואָלט צולאָזען, אַז דער ביהמ"ק זאָל צוריק אויפגעבויט ווערען. זיי זענען שוין געווען אָנהענגער פון דער גריכישער אַסימילאַציע. והי ככל הגוים! מיר מיינען אָבער ,אַז דאָס אַלץ איז געווען איבריג. ווי ער האָט זיך נאָר דערפיהלט פעסט גענוג, האָט ער אַליין אויך פערשטאַנען, וואָס ער האָט צו טון.

האַדריאַן האָט דאָס געמאַכט אין אָנפאַנג , ווי עס פּאַסט אַפּר אַ מלך אַ פּקח. אויף דיפּלאָמאַטיש געזעצליכען אופן. ער האָט זיין ערלויבניש ירושלים צוריק אויפצובויען נישט אָפּגערופען.

מיט אַמאָל האָט אָנגעהויבען אָנקומען נייע באַוועלען פון סענאַט. נייע ערקלערונגען און דערגענצונגען צו דער געגעבענער ערלויבניש... אַז צוריק אויפצובויען דאָס בית המקדש איז געוועזן אַנ'אונמעגליכע זאַך...

(ווייטער מאָרגען)

האַנדווערקעריי און האַנדעל

אויף דער וואך

דער פּאַר. 54 אין אַ נייער באַלויכטונג

זייט אַ געוויסער צייט איז איינגאַנצען שטיל געוואָרען אַרום דעם פּאַר. 54, וועלכען מען האָט אַזוי לעבהאַפּט דיסקוטירט. דער דאָזיגער פּערמאַנענטער צושטאַנד פון אומקלאָרקייט איז זיך שווער נוקם אויף אונזער ווירטשאַפטליך לעבען הויפּטזעכליך ביי די לאָדזער בעדינגונגען.

ליידער איז די קאַמפּאַניע געגען פּאַר. 54 געפיהרט געוואָרען ביז איצט אויף אַניאופן, וואָס האָט געגעבען דער שטייער-מאַכט אַ גרונד צו גלויבען ,אַז זי האָט געטראָפען אין פּינטעל.

לאָמיר אַלזאָ גענוי אַנאַליזירען וואָס דער פּאַראגראַף פערלאַנגט פון אונז, ד. ה. וואָס דאַרף מען פערשטיין אונטער: „פערעפענטליכען די פירמען אָדער נעמען פון די אָפּנעהמער און צושטעלער ביים איינקויף און פערקויף פון סחורות.“

אויב עס גייט וועגען איינקויף, דאַן מוז מען דאָך סיי-ווי לויט די כללים פון ריכטיגער בוכפיהרונג ,בעזיצען דאָקומענטאַלע בעווייזען, ווי: פאַקטורען, פּראָכטען א. ד. גל., אַזוי אַז דערמיט אַליין איז דאָך דער צושטעלער פערעפענטליכט אין די ביכער און קיין שום נייעס איז אין דער הינזיכט נישט איינגעפיהרט געוואָרען.

דאַגעגען ביים פערקויף זעהט שוין די זאַך אויס גאַנץ אַנדערש, דאָ מוזען מיר קודם-כל זיך קלאָר מאַכען און געפונען אַ דעפיניציע פון בעגריף הורט. צו דעם צוועק מוזען מיר זיך בענוצען מיט׳ן געזעץ וועגען אינדוסטרי-שטייער, וועלכען מען דאַרף אָבער בעטראַכטען פאַר׳ן פאָטער פון בערימטען פּאַר. 54, ווייל אין קיין שום אַנדער געזעץ וועלען מיר נישט געפינען די דעפיניציע פון דעם דאָזיגען בעגריף. דאָ ווערט אין פּאַר. 37 אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן פּאַר. 45 פון דער אויספיהר-פעראָרדנונג אַלס הורטאָווע בעטראַכט יעטוועדער פערקויף פון סחורות אין אַלע סכומים צו סוחרים. אינדוסטריעלער און דגל. נאָר בכדי צו קענען געניסען פון דער אולגאָווע סטאַווקע פאַדאַטקאָווע, דאַגעגען דעם אייגענטליכען טייטש פון הורט-פערקוין דאַרף מען לויט דער פעראָרדנונג זוכען אין 2-טען טייל פון זאלאָנטשניק צום אַרט. 23 בנוגע אונטערנעהמונגען פון 1-טער האַנדעלס-קאַטעגאָריע, לויט וועלכען אַלס הורטאָווע ווערט בעטראַכט אויסשליסליך דער פערקויף פון סחורות אין גרעסערע סכומים (פּאַרטיעווייזע).

דעריבער דאַרפען אַלזאָ אַזעלכע האַנדעלס-אונטערנעהמונגען פון 2-טע קאַט., וואָס רעזיגנירען פון דער אולגאַווע סטאַווקע און פיהרען דערמיט א דעטייל-פערקויף. וועלכער אונטערשיידענדיג זיך פון קליינהאַנדעל (דירעקט צו קאָנסומענטען) דערלאָזט אויך דעם פערקויף אין קלענערע סכומים (אַזוי גערופענעם קליינעם הורט) צו סוחרים און אינדוסטריעלער, דער פליכט צו פערעפענטליכען אין די ביכער זייערע אָפּנעהמער נישט אונטערליגען

ביי דער אינדוסטריע שטיצט זיך די אויבענדערמאָהנטע דעפיניציע פון הורט און דעטייל אויפן פאר. 56 פון דער אויספיהר-פעראַרדונג בנוגע רעיעסטראַציע-קאַרטען, וועלכער אַנערקענט יעדען פערקויף, וואָס ווערט נישט געפיהרט פאַרטיעווייזע אין גרעסערע סכומים, פאַר דעטייל, אַזוי אַז אויך אין דעם פאַל דאַרף מען אייגענטליך די אָפּנעהמער נישט פערעפענטליכען.

ס׳איז פערהאַן אַ פּרינציפּ, אַז דעם זין פון אויסנאַהם-פאַרשריפטען, און אַלס אַזעלכען דאַרף מען אומבעדינגט בעטראַכטען דעם פּאַר. 54 פּ. 2 פון דער שטייער-אָרדינאַציע, טאָר מען פאַר קיין פאַל נישט אויסטייטשען אין אַ פערברייטערטער פאָרם. דאָס געזעץ אונטערשיידעט אַלזאָ 3 קאַטעגאָריעס פון האַנדעל: 1. קאַט. — הורט, 2. קאַט. דעטייל און 3. קאַט. — קליינהאַנדעל. דעריבער דאַרף דאָס פערעפענטליכען פון די אָפּנעמער אין אונטערנעהמונגען פון 2. האַנדעלס-קאַט., וואָס ווילען נישט געניסען פון דער אולגאַווע סטאַווקע און אין אַלע אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען, וואָס פיהרען אַ דעטייל-פערקויף (נישט פאַרטיעווייזע) — בעטראַכט ווערען פאַר נישט אומבעדינג נויטיג.

איבריגענס איז בנוגע פערעפענטליכען די צושטעלער און אָפּנעמער ביי קרעדיט-אָפּעראַציעס, ווי אַ זעלבסטפערשטענדליכע זאַך, גישטא וואָס צו דיסקוטירען. עס בלייבט אַלזאָ נאָר דער איינקויף און פערקויף פאַר באַר געלד, ביי וועלכע מען וואָלט זיך געדאַרפט האַלטען אָן דער אויבענדערמאָנטער טעזע, וועלכע דאַרף נישט אָנטרעפען אויף אַ ווידערשטאַנד מצד דער שטייער-מאַכט, ווייל זי איז אין איינקלאַנג מיט די פערפליכטענדע געזעצען.

כל זמן מיר האָבען נישט קיין מאַסגעבענדע אויסטייטשונג מצד דעם העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל, איז פערהאַן א געניגענדער גרונד צו גלויבען, אַז די דאָזיגע אינטערפּרעטאַציע וועט זיך אָננעמען, און דאָס וואָלט געהאַט א קאָלאָסאַלע בעדייטונג פאַר די ברייטע קרייזען פון מיטעלען האַנדעל און אינדוסטריע, הויפּטזעכליך צוליב׳ן פּראַיעקט אויסצובּרייטערען די פליכט צו פיהרען האַנדעלס-ביכער.

דעריבער — אַרויסגייענדיג פון דעם אויבענגעזאָגטען קומען מיר צום אויספיהר, אַז דער גאַנצער מיטעלער האַנדעל און אינדוסטריע וועלען בעגיין אַ קלענערע עברה אויב זיי וועלען ביי דעטייל פערקויפען (אין קלענערע סכומים צו סוחרים און אינדוסטריעלער, אַזוי גערופענעם קליינעם הורט) פאַר קאַסע נישט פערעפענטליכען זייערע אָפּנעמער, איידער זיך בכלל אָפּזאגען פון פיהרען האַנדעלס-ביכער, ווייל אין ערשטען פאַל ריזיקירען זיי נישט צוגעצויגען צו ווערען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר איגנאָרירען די געזעצליכע פאָרשריפטען און האָבען אַלע אויסזיכטען אַנערקענט צו ווערען מיט זייערע ביכער, דאַגעגען אין צווייטען פאַל דראָהט גאַנץ ערנסטע קאָנסעקווענצען.

ענדליך דאַרף נאָך בעמערקט ווערען, אַז קיין שום פאָרשריפט פערלאַנגט נישט צו לעגיטימירען דעם קאָנטראַהענט, דאַגעגען, האַלטענדיג זיך גענוי אָן די בעשטימונגען פון דער שטייער-אָרדינאַציע גענוגט צו פערשרייבען בלויז די פירמע אָדער ביינאָמען, אַלזאָ אַפילו אָהן פאָרנעמען אָדער אַדרעס, אַבי די דאָזיגע פּרטים זאָלען זיין פערשריבען אין גוטען גלויבען, ד. ה. לויט דער אייגענער איבערציגונג — עהרליך, אַזוי ווי עס פערלאַנגט עס דער האַנדעלס-קאָדעקס.

דעריבער וואָלט נויטיג געווען זיך צו פערטראַכטען, ווי לאַנג ס׳איז נאָך צייט, פאַרצונעמען אַ פערטיידיגונגס-אַקציע געגען פּאַר. 54 אויף א גאַנץ אַנדערער באַזיס ווי ביז איצט, ד״ה. אַדורכזעצען ביי די מאסגעבענדע ספערען די אויבענדערמאָנטע איינציג ריכטיגע און קאָנסעקווענט אין גייסט פון די פערפליכטענדע אויסגעהאַלטענע אינטערפּרעטאַציע.

מ. בייגעלמאַן

וואָס פאַר אַ פאַכקורסען זענען איצט נויטיג פאַר האַנדווערקער?

געשפּרעכען מיט׳ן דירעקטאָר פון „אָרט“ ה. י. יאַשונסקי

וואַרשע (יט״א) צוליב דעם וואָס פאַר פיל פעראינטערעסירטע איז איצט נישט קלאָר, וועלכע פאַך-קורסען זענען איצט געוואָרען נויטיג אין צוזאַמענהאַנג מיט דער לעגאַליזירונג פון די יודישע האַנדווערקער-וואַרשטאַטען, האָט זיך יט״א געווענדעט צום דירעקטאָר פון „אָרט“ ה׳ י. יאַשונסקי אַלס בערופענעם פאַכמאַן אויף דעם געביט וועגען גענויע אינפאָרמאַציעס בנוגע דער אַנגעלעגענהייט.

נישט אַריינלאָזענדיג זיך איצט אין קריטישע בעמערקונגען וועגען דעם אופן ווי אַזוי עס ווערט איצט דורכגעפיהרט די לעגאַליזירונג פון די האַנדווערקער-וואַרשטאַטען — האָט ערקלערט ה׳ דיר. יאַשונסקי — וועל איך זיך בעגרעניצען צו קאָנקרעטע אויפקלערונגען. וואָס דאַרף מען איצט טון, כדי יצו פערלייכטערען דעם יודישען בעל-מלאכה צו לעגאַליזירען זיין וואַרשטאַט.

די דרינגענדסטע אויפגאַבע אין איצטיגען מאָמענט איז קומען צו הילף די בעלי-מלאכות, וועלכע האָבען אָנגעגעבען אויף א האַנדווערקער-קאַרטע און דאַרפען זיך איצט שטעלען צום קאָנטראָל-עקזאַמען, כדי צו בעקומען די קאַרטע לויט דעם סדר פון א „דיספענס“, קיין געזעצליכע פאַרשריפטען וועגען דעם, אַז די דאָזיגע קאַטעגאָריע האַנדווערקער מוזען דורכאויס האַלטען עקזאַמען, זענען נישטאָ, אָבער עס האָט זיך איינגעשטעלט אַ מנהג אַזאַ. אז די האַנדווערקער-קאַמערען פאָדערען אַ עקזאַמען. מען פערלאַנגט פון דעם קאַנדידאַט, אַז ער זאָל אויפ׳ן עקזאמען אַרויסווייזען זיינע פאַך-קענטנישען, למשל אַ שניידער דאַרף ווייזען, אַז ער פערשטעהט זיך אויף שניט, אַ סטאָלאַר דאַרף קענען מאַכען אַ צייכנונג א. אַז. וו. עס איז ליידער אַ פאַקט, אַז אַ סך פון די פעראינטערעסירטע בעלי-מלאכות קענען זיך נישט שטעלען צום עקזאַמען אָהן אַ פריהערדיגער צוגרייטונג, אַפילו יענע, וועלכע זענען גוטע בעלי-מלאכות, קענען נישט ענטפערען אויף די פראַגען בשעת׳ן עקזאַמען, ווייל זיי זענען נישט בעקאַנט מיט דער פוילישער טערמינאָלאָגיע, אָדער ווייל עס פעהלען זיי טאַקע געוויסע טעאָרעטישע קענטנישען. אַזוי ארום איז אומבעדינגט נויטיג צו עפענען קורסען פאַר דער דאָזיגער קאַטעגאָריע האַנדווערקער, און אויף די קורסען זאָלען זיי דערגענצען זייערע פאַך-קענטנישען.

אַ צווייטע דרינגענדע אויפגאַבע בעשטעהט אין שאַפען קורסען פאַר געזעלען און געהילפען, וועלכע בעזיצען נישט קיין שום פאַפירען און וועלען בכן נישט האָבען קיין מעגליכקייט אין דער צוקונפט צו ווערען זעלבסטשטענדיגע בעלי-מלאכות. דער נאָרמאַלער וועג צו אַ געזעלען-עקזאַמען איז פאַר אַזעלכע געזעלען געשלאָסען, ווייל זיי האָבען זיינער-צייט נישט בעזוכט קיין פאַך-דערגענצונגס-שול און האָבען אָפיציעל נישט דורכגעמאַכט דעם טערמין, פאַראַיאָהרען אָבער איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ פעראָרדנונג ,וועלכע פערלייכטערט די לאַגע פון די דאָזיגע געזעלען אָהן פאַפּירען. ביז סוף יאָהר 1935 האָבען זיי אין הסכם מיט דער אַנגעווייזענער פעראָרדנונג, אַ מעגליכקייט אָפּצוגעבען אַ פעראיינפאַכטען עקזאַמען פון אַלגעמיינע לימודים און ווען זיי האַלטען אויס אַזאַ עקזאַמען, קענען זיי זיך שטעלען צום פּראַקטישען עקזאַמען אויף אַ געזעל. דאָס פּראָגראַם פון די אַלגעמיינע לימודים (פויליש ,רעכענען און צייכנען) פאַר דעם הנחה עקזאַמען איז גענוי אָנגעוויזען אין דער פעראָרדנונג, און די עקזאַמינירפאָדערונגען זענען בעשיידען. עס איז דעריבער אויסערסט וויכטיג, אַז וואָס מעהר פאַקטישע געזעלען זאָלען ביז סוף יאָהר 1935 אויסנוצען די מעגליכקייט צו האַלטען דעם הנחה-עקזאַמען. צו דעם צוועק איז נויטיג צו אָרגאַניזירען קורסען פאַר אַלגעמיינע לימודים לויט דעם אקאַרשט אָנגעוויזענעם פּראָגראַם.

ווען דער געזעל וועט אויסהאַלטען דעם הנחה-עקזאמען פון די אַלגעמיינע לימודים, וועט ער קענען שטעלען צום נאָרמאַלען פאַך-עקזאַמען צו בעקומען אַ געזעלען-צייגניש. כדי צוצוגרייטען די קאַנדידאַטען צו דעם דאָזיגען עקזאַמען, זענען חידראַמאָל נויטיג קורסען און דאָס מוזען שוין זיין קורסען, וועלכע וועלען דויערען לענגער ווי די פריהער דערמאָנטע. די זאַך בעשטעהט אַזוי, אַז די פאָדערונגען ביים געזעל-עקזאַמען ווערען אַלץ גרעסער און שטרענגער. די ביז-איצטיגע אָרדנונג, ווען יעדע האַנדווערקער-קאַמער פלעגט פאַר זיך רעגולירען די פּראָצעדור פון די געזעלען-עקזאַמענס, ווערט איצט אָפּגעשאַפט. דער פערבאַנד פון די האַנדווערקער-קאַמערען איז איצט צוגעטרעטען צום אויסאַרבייטען פאַר אַלע בראַנזשעס עקזאַמיניר-פּראָגראַמען, וועלכע וועלען פערפליכטען אין גאַנצען לאַנד. די אַרבייט אַרום דעם אויספאַרטיגען די פּראָגראַמען האַלט ביים פערענדיגט ווערען, אַ סך פּראָגראַמען זענען שוין פערעפענטליכט אין דעם אָפיציעלען אָרגאַן „זשעמיאָסלאָ“, דעריבער איז איצט די העכסטע צייט צו גרינדען פאַך-דערגענצונגס-קורסען אויף צוצוגרייטען די קאַנדידאַטען צום געזעלען-עקזאַמען.

אַנ׳עהנליכע אויפגאַבע ווערט איצט אַקטועל בנוגע די בעלי-מלאכות, וועלכע ווילען בעקומען אַ מייסטער-דיפּלאָם. ווי בעקאַנט, בעזיצען נאָר די פלאָמירטע מייסטערס דאָס רעכט צו האַלטען לערן-יונגלען. אויסער דעם מערקט זיך איצט אַ טענדענץ צו בעגרעניצען בכלל די רעכט פון די נישט דיפּלאָמירטע בעלי-מלאכות. אַזוי למשל, וועלען זיי שוין נישט צוגעלאָזען צו בוי-אַרבייט אַלס זעלבסטשטענדיגע האַנדווערקער און עס ווערען פאַר זיי געפּלאַנט נאָך ווייטערע בעגרענצונגען. דעריבער איז זעהר וויכטיג, אַז אַ וואָס גרעסערע צאָהל יודישע האַנדווערקער זאָל זיך דערשלאָגען צו אַ מייסטער-דיפּלאָם. אין די פערפליכטענדע פאַרשריפטען ווערט אָבער אויסדריקליך געזאָגט, אַז ווען אַ בעזיצער פון א האַנדווערקער-קאַרטע וויל זיך שטעלען צום מייסטער-עקזאַמען, מוז ער האָבען 6 יאָהר סטאַזש און אויסער דעם אַ צייגניש פון אַ שול אָדער פון פאַך דערגענצונגס-קורסען. קיין עלטערע בעל-מלאכות, וועלכע זאָלען האָבען בעזוכט אַ פאַך-דערגענצונגס-שול, האָבען מיר איבערהויפּט נישט, דעריבער איז דער בעזוך פון פאַך-דערגענצונגס-קורסען פערבליבען איצט אַלס איינציג מיטעל פאַר׳ן יודישען בעל-מלאכה צו ווערען אַ דיפּלאָמירטער מייסטער.

כדי צו גרינדען און פיהרען די אַלע אויסגערעכענטע פאַך-קורסען, האָט ווייטער ערקלערט ה׳ י. יאַשונסקי, זענען נויטיג צוויי זאַכען: אַ פערשטענדניש מצד די האַנדווערקער פאַר דער נויטיגקייט צו בערעכטיגען זייערע וואַרשטאַטען און צווייטענס — געלד-מיטלען. וואָס אנבעלאַנגט דער פעראינטערעסירונג פון די האַנדווערקער מיט דעם פּראָבלעם ,איז עס א דרינגענדע פליכט פון די האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציעס, פון די פראָפעסיאָנעלע פעראיינען, פון די געזעלשאַפטליכע טוער און פון דער יודישער פּרעסע צו פיהרען אַנ׳ענטשפּרעכענדע אויפקלערונגס-אַרבייט. וואָס אַנבעלאַנגט געלד-מיטלען פיהרט איצט „אָרט“ אַ ברייטע זאַמעל-אַקציע סיי אין לאַנד, סיי אין אויסלאַנד אין איינער פון די לאָזונגען דערביי איז טאַקע די נויטווענדיגקייט אויסצובילדען די יודישע האַנדווערקער און זיי צוצוגרייטען צו די עקזאַמענס אויף פאַך-קורסען בהסכם מיט די פאָדערונגען פון נאָוועליזירטען אינדוסטריע-געזעץ.

די ערשטע שריט אויף צו אָרגאַניזירען די נויטיגע פאַך-קורסען זענען שוין געמאַכט געוואָרען דורך „אָרט“. עס איז פונאַנדערגעשיקט געוואָרען צו אַלע אָפּטיילונגען אַ רייהע צירקולאַרען וועגען די פּראָגראַמען פון די קורסען און די פאַרמאַליטעטען ביים עפענען זיי. אין וולאָצלאַוועק איז שוין טעטיג אַזאַ קורס. אין וואַרשע, לאָדז, לובלין ,קאָוועל, באַראַנאָוויטש און אַנדערע שטעט ווערען שוין אָנגענומען פערשרייבונגען און די קורסען דאַרפען זיך עפענען באַלד נאָך פסח. דער ענין פון לעגאַליזירען די יודישע האַנדווערקער-וואַרשטאַטען איז זעהר אַ דרינגענדער און טאָר נישט ווערען פערנאַכלעסיגט.

פּרוכטען-געוועלבער קענען פון היינט אָפען זיין ביז 11 אווענד

אינטערווענצען, אַז די רעקורסען פון די קליינהענדלער זאָלען האָבען אַ פּעולה

היינטיגע וואָך איז אין צענטראַלען קליינהענדלער פעראיין, פּאָמאָרסקאָ 15 אַרומגערעדט געוואָרען פאָלגענדע פראַגען;

מיר זענען ערב דעם דערהאַלטען די שטייער-צעטלען אויף אומזאץ פאַר׳ן יאָהר 1934, אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם הערשט אין די קליינהענדלער קרייזען א בעאונרוהיגונג, ווייל לויט די אַרטיקלען 109, 110, 111, 112, 113 פון דער שטייער-אָרדינאַציע מוז יעדער רעקורס ענטהאַלטען קאָנקרעטע פאָרוואורפען אין געגענפאַל ווערט דער רעקורס אָפּגעוואָרפען.

די קליינהענדלער, וועלכע פיהרען נישט קיין ביכער, שטעלען נישט צוזאַמען קיין אינווענטאַרען, בעזיצען נישט קיין בעווייזען, אויף וועלכע זיי זאָלען קענען זיך שטיצען אין רעקורס און אָט דאָס וועט אוממעגליך מאכען אין פאַל פון איבערשאַצען אַריינצוטראַגען א רעקורס — ד. ה. וויפיל מ׳וועט שאַצען דעם קליינעם אָרעמען קרעמער, וועט קיין שום רעקורסען נישט העלפען.

די פראַגע ווערט איבערגעגעבען דער פערוואַלטונג. וועלכע וועט אָננעהמען א רייהע אינטערווענצען און שריט, בכדי צו פערזיכערען דעם קליינהענדלער די געהעריגע פערטיידיגונג. ווייטער ווערט אויפגעקלערט, אַז די ערשטע ראַטע לאָקאַל שטייער, שילדען-שטייער, שטייער פון הייזער, זענען צאָהלבאַר דעם 30[4 די ערשטע ראַטע ריט שאַלט איז צאָהלבאַר דעם 30[4 ווייטער איז אויפגעקלערט געוואָרען די פעראָרדנונג וועגען די האַנדעלס-שעהן, וועלכע זעהט פאָראויס אַז, 1) יאַטקעס, ווענדליגיאַרניעס און שפּייז געוועלבער קענען זיין אָפען ביז 7 אווענד. 2) גאַסטראָנאָמישע אַנשטאַלטען וואָס בעזיצען א 1. קאַט. פאַטענט — ביז 2 ביינאַכט. 3) גאַסטראָנאָמישע אַנשטאַלטען וואָס בעזיצען א 2-טע קאַט. פאַטענט — ביז 12 ביינאַכט 4) גאַסטראָנאָמישע אַנשטאַלטען פון קלענערע קאַטעגאָריעס — ביז 11 ביינאַכט. 5) פּרוכטען געשעפטען — ביז 9 אין ווינטער ביז 11 אין זומער (פון 1[4—1[10). 6) גאַסען פערקויף פון פּאַפּיעראָסען און צייטונגען ביז 11 אוו. 7) מילך און זיינע אויסאַרבייטונג ווי אויך בלומען — זונטאַג און אַלע חגאַיטעג פון 8 ביז 10 פאַרמיטאַג.

עקספּאָרט-מעגליכקייטען פון פוילען קיין א״י

וואַרשע (יט״א) די פויליש-א״יִדיגע האַנדעלס-קאַמער האָט בעקומען פאָלגענדע אָפערטען פאַר א״י:

1) א פעהיגער אַגענט, וואָס פאָהרט אויף שטענדיג קיין א״י, וועט אָננעמען פערטרעטונגען פון פוילישע פירמעס.

2) עס בעשטעהט א מעגליכקייט צו עקספּאָרטירען אויפ׳ן א״י-מאַרק קינסטליכע און נאַטירליכע בעמיסטיגונגס-מיטלען.

3) אַנ׳א״י-פירמע אינטערעסירט זיך מיטן אימפּאָרט פון כלערליי האָלץ-אויסאַרבייטונגען.

4) אַ גרעסערע אימפּאָרט-עקספּאָרט-געזעלשאַפט אין תל-אַביב בעט פאָרצולעגען אַנ׳אָפערטע אויף אַ האַלב מיליאָן קעסטלעך צו פּאָמעראַנצען-פּאַקען מיט א צושטעלונג צו אָנהויב פון קינפטיגען סעזאָן.

5) אַנ׳א״י-פירמע וועט איבערנעמען די פערטרעטונג פון פוילישע פאַבריקען פאַר אויסאַרבייטונגען פון אייזען, שטאָל, עמאַלירטע און כלערליי בוי-אַרטיקלען.

6) אַ גרעסערע פירמע אין ירושלים אינטערעסירט זיך מיט׳ן אימפּאָרט פון לעדערנע און לייוואַנטענע ד[illegible]ען- און קינדער-שוכוואַרג, סאַנדאַלען א. ד. גל.

7) עס פאָדערט זיך האָפּען און יאַלאָוויעץ.

8) אַ פירמע אין תל-אביב ווי[illegible] איינקויפען אַנ׳עלעקטרישען מאַנגעל.

9) אַנ׳א״י-פאַבריק פון קאָסמעטישע אויסאַרבייטונגען זוכט א פאָרשטעהערשאַפט אויף איהרע אַרטיקלען פאַר פוילען.

נעהנטערע אינפאָרמאַציעס ערטיילט דער האַנדעלס-רעפעראַט פון דער פויליש-א״יִדיגער האַנדעלס-קאַמער, וואַרשע, פרעדרי 10, טעל. 5-21,06

(ווייטערדיגע האַנדווערקער ידיעות זעה 9-טע זייט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דינסטאָג
כח
2
אדר ב׳ תרצה

אַפּריל
זון-אויפגאַנג 5.10
זון-אונטערגאַנג 6.11

וואס וועט זיין נאכן ערשטען אפריל

מיט די ווארשטאטען, וועלכע האבען נאך נישט בעקומען

קיין צייגנישען פון דער האנדווערקער-קאמער?

די לאָדזשער האַנדווערקער-קאַמער האָט פאַר׳ן 31. דעצעמבער 1934 בעקומען טויזענדער ביטעס פון האַנדווערקער מיט דאָקומענטען, אויפ׳ן גרונד פון וועלכע זיי דאַרפען בעקומען האנדווערקער-קארטען לויט „פראווא נאביטע.“ דאָס מיניסטעריום האָט בעאויפטראגט, אַז די האנדווערקער, וועלכע וועלען זיך קענען בעווייזען מיט קוויטונגען פון דער האַנדווערקער-קאַמער, אַז זיי האָבען אָפגעגעבען זייערע דאָקומענטען וועלען קענען אונגעשטערט אויספיהרען זייער מלאכה ביז׳ן 1. אַפּריל.

איצט איז אָבער שוין נאָכ׳ן ערשטען אַפּריל און די האנדווערקער-קאמער האָט נישט בעוויזען צו ערלעדיגען די טויזענדער ביטעס. דער אינדוסטריע-אַמט הויבט שוין אָבער אָן צו מאכען לוסטראציעס אין די ווארשטאטען און קאָנטראָלירען צי זיי בעזיצען האַנדווערקער-קאַרטען צי נישט, אויב אַ האַנדווערקער וועט די צייגעניש פון דער האנדווערקער-קאַמער נישט האָבען קען זיין ווארשטאט פֿערמאכט ווערען, דאָס מיניסטעריום האָט נאָך נישט אַרויסגעגעבען קיין צירקולאַר צו פּראַלאָנגירען דעם טערמין ביז די האַנדווערקער-קאַמערען וועלען ערלעדיגען זייער גרויסע אַרבייט, ס׳קען דעריבער פאסירען, אַז האַנדווערקער, וועלכע האָבען דאָס פולע רעכט צו פיהרען זייערע וואַרשטאַטען וועלען פֿערמאַכט ווערען בלויז דערפאַר וואָס די האנדווערקער-קאמער האָט נישט בעוויזען זייער ביטע צו ערלעדיגען.

אין דעם ענין דאַרף אָנגענומען ווערען א שנעלע אַקציע. כדי צו בעוועגען דאָס מיניסטעריום, אַז דער טערמין, פֿאַר די וועלכע האָבען לויט׳ן געזעץ אַריינגעגעבען זייערע דאָקומענטען זאל מען פראלאנגירען ביז זיי וועלען בעקומען אַנ׳ענטפער פון דער קאמער.

* * *

מיר מאכען דערביי אויפמערקזאם, אַז די אַלע האנדווערקער, וועלכע בעקומען אויפפאָדערונגען צו קומען אין דער האנדווערקער-קאַמער אָפצונעהמען זייערע צייגנישען אָדער צושטעלען צוגאָב-דאָקומענטען זאל דאָס טון ווי אמגיכסטען און אזוי אַרום וועלען זייערע ווארשטאטען קענען שנעלער לעגאליזירט ווערען.

גרויסער פאליטישער פראצעס אין לאדז

16 בעשולדיגטע אין ארויסגעבען קאמוניסטישע ליטעראטור

דער פראצעס זאל געדויערן 10 טעג

(א) אין קרייז-געריכט האָט זיך נעכטען אָנגעהויבען אַ גרויסער פּאָליטישער פראצעס.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק געפינען זיך 16 פערזאן, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אַרויסגעבען קאָמוניסטישע ליטעראטור.

דער פראצעס קומט פֿאָר אונטער׳ן פאָרזיץ פון וויצע-פּרעזעס איליניטש, ביי דער אַסיסטענץ פון די ריכטער ווישניעווסקי, מוירער און וואַלסקי. עס בעשולדיגט פּראקוראָר קאזלאווסקי, פֿערטיידיגען די אַדוואָקאַטען: ווינאווער, בארטשיקאווסקי, לעדערמאן (פון ווארשע), קעמפנער, הארטמאַן, וואַכטעל, קאָנטשינסקי און בירענצווייג.

אין בעשולדיגונגס-אַקט ווערט געזאָגט, אַז אין בידגאשטש איז אַרויסגעגעבען געווארען מיט א פאָר יאהר צוריק אַ צוויי-וואָכענזשורנאל : „זע שוויאַטאַ“.

אַלס אַרויסגעבערין איז געווען אונטערגעשריבען פּר. פֿראַנציסקא גראַכאַלסקא — בראמאווא. די אויסגאַבע איז געווען א לעגאַלע, זי זאָל אָבער געווען זיין דער אָרגאַן פון דער פּוילישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי און מאַטעריעל אונטערגעשטיצט דורך דער פּאַרטיי.

דעם זשורנאַל האָט מען אינגיכען אָפּגעשטעלט און די אַרויסגעבערין גראַכאָלסקאַ אַרעסטירט.

נאָכדעם ווי עס איז ליקווידירט געוואָרען דער ז שורנאל „זע שוויאַטאַ“ האָט זיך אין לאָדז בעוויזען אַ וואָכען זשורנאל „קראַניקא“.

די דאָזיגע אויסגאַבע איז אָנגעמאָלדען געווארען אין דער שטעטישער סטאראסטווע אין לאדז אוי אַלס פֿעראַנטוואָרטליכער רעדאקטאָר איז געווען אָנגעוויזען מיעטשיסלאוו עדוואַרד טשעל. דער ערשטער נומער פון „קראַניקא“ האָט זיך בעוויזען אין מערץ 1933.

אין יוני 1933 איז טשעל אַרויסגעפאָהרען קיין וואַרשע און די אויסגאבע פון דער „קראַניקא“ האָט איבערגענומען זעראן קלישקא (דראַטאַ 3) קלישקא האָט געענדערט דאָס קעפּעל פון דעם זשורנאַל אויף „קראַניקא דוואוטיגאָדניאָווא“.

צו ערשט האָט זיך די „קראַניקא“ געדריקט אין דער דרוקאַרניע פון ה׳ אָסטאַ (שרודמיעיסקא 32) ; נאָכדעם אין דער דרוקאַרניע פון לוציאַן קאַרנאַווסקי (ציגעל גאַס 19) און ענדליך אין דער קאָאָפּעראַטיווער דרוקאַרניע (גדאנסקא 101).

אַלס מיטאַרבייטער אין דעם זשורנאַל אַ חוץ טשעלען און קלישקען זענען געווען פּאַוועל אַלויזין (פּסעוודאָנים „גראַנד“). די אַדמיניסטראציע האָט געפיהרט יאקוב פרענקעל (שרודמיעיסקא 87) אַלס מעכנישער, לייטער — מיעטשיסלאוו האראוויטש. (זאַקאַנטנא 31).

אין לאָדז זאָל האָבען עקזיסטירט א קאָלפּאָרטאַזש אונטערנעהמונג פון די לעגאַלע קאָמוניסטישע אויסגאַבען אונטער דער לייטונג פון יאַקוב אייזענמאַן. די דאָזיגע אונטערנעהמונג האָט עקזיסטירט פון יאהר 1926 אונטער׳ן נאָמען „קשיאָנזשקא“, אַ פּיליע פון ווארשאָווער אויסגאַבע.

ווען די פירמע „קשיאנזשקא“ איז דורך דער מאכט געשלאָסען געוואָרען האָט אייזענמאן צוזאמען מיט פּ. י. שטשענטשליווי (בזשעזשינער 17) ; אברהם שורעק, חיל מאיר יאַקובאָווסקי און מרדכי ווייסבערג אָרגאַניזירט אַנ׳אַנדערע קאָלפּאָרטאַזש אונטערנעהמונג. אין דער צייט זאָל אייזענמאן האָבען אַרויסגעגעבען די „ליטעראַרישע טריבונע“ אין פּיעטרקאוו.

די רעדאקציע פון דער „קראַניקא“ איז געווען אויף באַנדורסקי-גאַס 24 אין דער וואוינונג פון עמיליאַ גיצלאַווא.

אַלס אייזעמאַנס מיטאַרבייטער זענען ווייטער אָנגעשטעלט געוואָרען : לייב וואַסער (קילינסקי גאַס 7), אברהם קויפמאַן (זשראָמסקי 41), שמואל קאַץ (ליסטאפאדא 11 90), יעקב גראהאם (שיענקעוויטש 28), מיכאל טעפער (שיענקעוויטש 91),

אַזוי אַרום האָבען זיך אויף דער בעשולדיגונגסבאַנק געפינען : י. אייזענמאן, 39 יאָהר אַלט ;; פּ. י. שטשענסליווי, 29 יאָהר אַלט ; אַברהם קויפמאַן, 22 יאָהר אַלט ; אַברהם שורעק, 38 יאָהר אַלט ; משה קנאָפּהייז, 25 יאָהר אַלט ; מרדכי ווייסבערג, 32 יאָהר אַלט ; עדוואַרד טשעל 29 יאָהר אַלט ;; זענאָן קלישקע 25 יאָהר אַלט ; פּאַוועל אַגיזין 26 יאָהר אַלט ; מיעטשיסלאוו טעפער, 25 יאָהר אַלט ; יאַקוב גראַדאָם 33 יאָהר אַלט ; לייב וואַסער 35 יאָהר אַלט ; שמואל קאַץ 25 יאָהר אַלט ; און יאַנקעל שוואַרצפּוטער, 25 יאָהר אַלט.

אַ טייל פון די בעשולדיגטע האָבען זיך געפונען אויף דער פריי אויף קויציע.

צום געריכט האָט זיך נישט צוגעשטעלט אברהם קויפמאַן, וועלכער האָט זיך געפינען אויף דער פריי אויף קויציע פון 1000 זל.

דאָס געריכט האָט בעשלאָסען די קויציע צו קאָנפיסקירען און נאָך קויפמאַנען צושיקען שטעקבריף, זיין ענין פון׳ם אַלגעמיינעם פראָצעס אויסצוטיילען.

נאָכדעם, ווי עס זענען פעסטגעשטעלט געווארען די פּערסאָנאַלען פון די אָנגעקלאגטע טראגט די פֿערטיידיגונג אַריין אַ פאָרשלאַג וועגען ברופען נייע עדות, אַרויסרופען עקספּערטען און צולעגען צו די אַקטען נייע בעווייזען.

דאָס געריכט בעהאַנדעלט די פאָרשלאַגען און נאָכדעם ווערט פאָרגעלייענט דער בעשולדיגונגסאַקט, וועלכער ענטהאַלט 144 זייטען מאַשין דרוק.

דאָס פאָרלייענען פון דעם בעשולדיגונגס-אַקט דויערט ביז נאָכמיטאָג.

היינט וועלען געבען די ערקלערונגען די בעשולדיגטע און נאָכדעם וועט מען צוטרעטען צום אויסהערען די עדות.

דער פראצעס זאָל דויערן 10 טעג.

אונזערע נעכטיגע אפר׳ל-וויצען

אַזוי ווי יעדעס יאָהר, אַזוי ווי אַלע אין טאג פון 1. אַפּריל האָבען מיר אָפגעדרוקט אין אונזער צייטונג עטליכע וויצען, וועלכע מיר קלערען היינט אויף, כדי אונזערע לעזער זאָלען אַרויסגעפיהרט ווערען פון טעות.

פֿערשטעהט זיך, אַז די נאָטיץ וועגען דעם, אַז „די לאָדזשער ענדעקעס לעגען פֿאָר אַ „אוגאַדע“ מיט די יודען“ איז א וויץ, קאוואַלסקי האָט נאָך נישט געענדערט די שטעלונג צו די יודען, דערווייל האָט נעכטען דער טעלעפאָן אין קהלה נישט גערוהט און מ׳האָט נאָכגעפרעגט ווי ס׳האַלט מיט דער „אוגאַדע“

אויך אונזער נאָטיץ וועגען דעם, אַז ד״ר עלענבערג האָט געשיקט 200 סערטיפיקאטען קיין לאָדז און זיי ווערען פֿערטיילט אין „בר-כוכבא“ און „מכבי“ איז נישט מעהר ווי אנ׳אַפּריל-וויץ, די הונדערטער און הונדערטער ספּאָרטלער, וועלכע זענען נעכטען געקומען נאָך די סערטיפיקאטען זענען געוואָרען ענטוישט.

דער לעצטער וויץ פון אונזער אַדמיניסטראציע איז געווען דער אַנאָנס אין דער רובריק „קליינע אַנאָנסען“ אַז אַ יונגערמאַן וויל מיטנעהמען אומזיסט אַ פריילין קיין ארץ ישראל.

אמטס-שעה׳ן אין דער האנדווערקער-קאמער

די לאָדזשער האַנדווערקער-קאַמער טיילט מיט, דורך אונזער פֿערמיטלונג, אַז פון דעם 1. אַפּריל וועלען די אמטס-שעהן אין ביורא דויערען פון 8 ביז 3, אינטערעסאַנטען ווערען אָנגענומען פון 10 ביז 1 מיטאג.

וועגען האקען פלייש אין דעם קצבים-פאך

דער פֿערבאַנד פון די האַנדווערקער-קאַמערען האָט זיך געווענדעט צום האנדעלס-מיניסטעריום וועגען ענדערען דעם איצטיגען צושטאנד וואָס בעשטעהט אין פאַלשען קאָמענטירען דעם ענטשפּרעכענדען פאראגראף אין אינדוסטריע-געזעץ, אַז האַקען פלייש איז א בעזונדער האַנדווערק בעת ס׳איז פאַקטיש א טייל און די ענדע-פונקציע פון קצביםפאַך, אין דעם ענין ווערט דאָס מיניסטעריום געבעטען וועגען אנ׳אויטאריטאטיווער אויפקלערונג אדער אַרויסגעבען וועגען דעם אַ בעזונדערע פֿעראָרדנונג פון האנדעלס-מיניסטעריום.

אנ׳אונטערגעוואָרפען קינד

(א) אין טויער פון הויז אויף קלאנאווא 2 האָט מען געפונען אַנ׳אונטערגעוואָרפען קינד א יונגעלע פון אַ 3 חדשים.

דאָס קינד האָט מען אפגעגעבען אין זויגלינגסהויז.

מאטורע עקזאמינעס דעם 13 און 20 מאי

(א) לויט דער פעראָרדנונג פון דער שול-מאכט האָבען די מאטורע - עקזאמענס געזאָלט זיך אָנהויבען דעם 6טען מאי.

דאָס קוראַטאָריום האָט אָבער אין דער לעצטער מינוט דעם טערמין געענדערט און די עקזאמענס וועלען פאָרקומען פון 13טען מאי און אין צווייטען טערמין, פאר איניגע גימנאזיעס, דעם 20 מאי.

גנבות

(א) אין דער וואוינונג פון יאנקעל אספּים (קאַמיענאַ 2) האָבען זיך נעכטען אריינגעכאַפּט גנבים און צוגענומען וועש און קליידונג פאר א סומע פון 1500 זל.

* * *

פון קאָרידאָר פון דער וואוינונג, ביי קילע פיעטרקאָווסקא, נאַווראָט 7 האָט מען ארויסגעגנבעט א פוטער אין דער ווערט פון 1000 זל.

די פּאָליציי זוכט די גנבים.

פערהאלטען א ווארשאווער אפעריסט.

וועלכער האט בעשווינדעלט לאדזשער סוחרים אויף 100,000 זל.

(א) מיט א צייט צוריק האָט אין ווארשע אויף נענשאַ 8 געעפענט א הורט - געשעפט פון מאנופאַקטור אונטער דער פירמע „סוקנאָ“ א געוויסער משה ראָטשטיין (פּאַוויאַ 15).

ראָטשטיין האָט זיך פערבונדען מיט א רייהע לאָדזשער פירמען וואו ער פלעגט איינקויפען גרעסערע פּאַרטיעס סחורות.

די דאָזיגע טראנזאקציעס פלעגען געשלאָסען ווערען פון אָנהויב בלויז פאר מזומן געלד.

ווען די לאָדזשער פאַבריקאַנטען און סוחרים האָבען זיך אָבער צוגעוואוינט צום ווארשעווער קונדע, האָט מען איהם אָנגעהויבען געבען אויך א טייל סחורה אויף וועקסלען.

אין נאָוועמבער 1934 איז ראָטשטיין געקומען קיין לאָדז און איינגעקויפט פאר 200000 זל. סחורה. 100.000 זלאָטעס האָט ער געדעקט מיט קונדישע וועקסלען צאָהלבאַר אין יאנואר און פעברואר ל.י.

אין צאָהל-טערמין זענען אַלע וועקסלען פּראָטעסטירט געוואָרען, די אויסשטעלער און זשיראַנטען פון די וועקסלען זענען „טויטע נשמות“. וווייטער איז פעסטגעשטעלט געוואָרען אז ראָטשטיין האָט דאָס געשעפט ליקווידירט, די סחורה פערקויפט און מיטן געלד ערגעץ נעלם געוואָרען.

די פּאָליציי האָט צושיקט נאָך איהם שטעק-בריף אויף דער סטאציע יאַבלאָננע האָט זיך איינגעגעבען דעם „פויגעל“ צו פערהאַלטען. עס האָט זיך ארויסגעוויזען אז ראָטשטיין איז א בעוואוסטער אפעריסט און אין דער פערברעכערישער וועלט בעוואוסט אונטערן נאָמען משה גייז. דאָס געלד, וועלכעס ער האָט ארויסגעצויגען פון דער אפערע האָט ער בעדאַרפט אויף א נדן פאר זיין טאָכטער. וועלכע האָט געדאַרפט דאָנערשטאָג חתונה האָבען.

דעם ארעסטירטען ראָטשטיינען האָט מען געבראכט קיין לאָדז און אריינגעזעצט אין טורמע.

אויף וואס פאר א יסוד וועלן ארגאניזירט ווערן די צוואנגס-פערבאנדען

(אג.) אין שייכות מיט דער ענערגישער אַקציע, וואָס ער פיהרען א רייהע טעקסטיל-פערבאַנדען אין לאָדז אין דער פראַגע פון איינפיהרען דעם פערבאַנדס-צוואַנג, בעקומען מיר פון פערבאַנד פון די שטרייך-גארן שפינער פאָלגענדע אויפקלערונגען :

דער פערבאַנד האָט דעם 17. דעצעמבער פון פֿערגאַנגענעם יאָהר איינשטימיג אָנגענומען אַ בעשלוס לויט וועלכען דער פערבאַנד ווענדעט זיך צום האַנדעלס-מיניסטער מיט אַ פאָרשלאַג אַז אַלע אייגענטימער פון שטרייך-גארן און וויגאַניע-שפינערייען, זאלען אויף אַ צוואַנגס-אופן מוזען געהערען צום פערבאַנד פון די שטרייך גארן און וויגאָניע שפינער.

וועגען דער דאָזיגער פראַגע איז אַרויסגעשיקט געוואָרען אין האנדעלס מיניסטעריום א ספּעציעלער מעמאָריאַל מיט אַ גרינדליכער מאָטיווירונג פון דער דאָזיגער פאָדערונג..

דער פערבאַנד האָט נאָר זיין ספּעציפישען שטאַנדפּונקט, בעת די מאסגעבענדע פאקטארען וואָלטען אין דער קינפטיגער צוואַנגס אָרגאַניזאציע געוואָלט צענטראַליזירען געוויסע אָפּטיילונגען פון דער אינדוסטריע, למשל, וואָלענע, באַנוועלענע א. אַז. וו. דאגעגען דער פערבאַנד פון דער לויןאינדוסטריע וואָלט געוואָלט, אַז די גאַנצע לויןאינדוסטריע זאָל זיין קאָנצענטרירט אין איין אָרגאניזאציע, און די וואָס אַרבייטען אויף אייגענער רעכנונג אין אַנ׳אַנדערער אָרגאַניזאציע. די שפינער ווידער זענען דערפאַר, אַז די צוואַנגס-אָרגאַניזאציעס זאָל זיין אָרגאַניזירט אויפ׳ן יסוד פון בראַנזשעס. אין דער פראַקטיק וואָלט דאָס געהייסען, אַז די אָרגאַניזאציעס וואָס עקזיסטירען שוין זאָלען בעקומען מאָנאָפּאָליסטישע רעכט, דערמיט וואָס עס וואָלט זיי צוגעטיילט געווארען א קאָנצעסיע פון אַ צוואַנגס-פערבאַנד.

גשלאגען מיט א האק-מעסער

(א) אויף לעשנאָ 11 איז געקומען צו א בלוטיגען געשלעג בעת וועלכען מאריאננא קולעש האָט מיט א האקמעסער שווער פערוואונדעט איהר שכן טאַדעאוש פיעטשאַק.

צום פערוואונדעטען האָט מען ארויסגערופען פּאָגאָטאָוויע. צו דער ענערגישער „דאמע“ - די פּאָליציי.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען : ה. דאַנצער זגערזשער 57), וו. גראָשקאָווסקי (ליסטאָפּאַד 15), א. גאָרפיין (פּילסודסקיעגאָ 54), י. כאָנדזשינסקי (פּיעטריקאָווער 165), ר. רעמבעלינסקי (אַנדזשעיאָ 28), א. שימאָנסקי (פּשעגדזאַלניאַנאַ 75).

Dr.
Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאַס 11, טעל. 02-238
נעמט אָן אין הויט- און ווענערישע
קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע
פון 8–11 ביי טאָג און פון 4–9 אָוועגד

די ענדעקעס לאזען זיך אויף אנזעהן אין קאלי

דאָס ביסעל יודען, וועלכע וואוינען אין קאלי האָבען זיך אויך דערוואַרט אויף דער מאָדערנער קראנקהייטען.

די לאָדזער ענדעקעס אַרבייטען שוין דאָרט לאנג דערויף, אַז ס'זאָל געעפענט ווערען אַן אָפּטיילונג פון זייער אָרגאַניזאַציע אין קאלי. עהער־נעכטען איז פאָרגעקומען די בענייאונג פון לאָקאַל פון דער „קאָלאָ" אויף פלאראנסקא 9. פערשטעהט זיך, אַז דאָרט איז געווען ששון ושמחה, ס'האָבען אַנטיילגענומען אין דער ערעפנונג אַ גרויסער טייל פון די ווילע־בעזיצער, נאָכ'ן פערענדיגען די פייערונג איז דער עולם אַרויס אין די גאסען און יעדען יודען וואָס זיי האָבען אָנגעטראָפען האָבען זיי נישט געשפּאָרט קיין קלעפּ, עטליכע יודען צופּעליגע פערבייגעהער פאַר'ן נייעם לאָקאַל זענען זעהר ערנסט צושלאָגען געוואָרען.

מענשען — בעסטיעס

4 אויסוואורפען פערגוואלטיגען א פרוי און זי בעגאסען מיט סמאָלע

(א) יוזעף באַרטשאַק (רודא־פּאַביאַניץ, סטאשיץ גאַס 104) האָט אין זיין בודקע, וואו ער פערקויפט פאַשע און קויהלען, אַריינגענאַרט אַ געוויסע פראַנציסקאַ יאַקובאָווסקאַ, זי פערשיכורט און דאָרטען, צוזאַמען מיט נאָך 3 זיינע קאָמפּאַניסטען, די פרוי פערגוואלטיגט. נאָכדעם האָבען די בעסטיעס צוגעלאָזט אין אַ טעפּעל סמאָלע און אַריינגעגאָסען דער אומגליקליכער אין געשלעכטס־אָרגאַן.

דער מאַן פון דער געליטענער האָט מיטגעטיילט וועגען דעם בעסטיאַלישען מאַט דער פּאָליציי.

אַלע 4 אויסוואורפען זענען אַרעסטירט.

לויה פון דירעקטאָר כאַמבאַקאָוו

עקספּאַרטאַציע פון פערשטאָרבענעם קיין ביאַליסטאָק

(א) דער פּלוצימדיגער טויט פון דירעקטאָר פון דער לאָדזער „אובעזפּיעטשאַלניע" בראָניסלאַוו אַלעקסאַנדער כאַמבאַקאָוו האָט געמאַכט אַ גרויסען רושם אין לאָדז. צו דער לויה וועלכע איז פאָרגעקומען פון לאַנגעוויצקע 34 וואו עס האָט געוואוינט דער פערשטאָרבענער, אויפן וואָקזאַל, פון וואַנעט דער קערפּער איז עקספּאָרטירט געוואָרען קיין ביאַליסטאָק, זענען געקומען מאַסען מענשען. עס זענען געקומען פאָרשטייער פון פערשידענע געזעלשאַפטליכע און פּראָפעסיאָנעלע אָרגאַניזאַציעס. פון דער מאַכט, פון דאָקטוירים־פערייןן, פון די רעזערוו - אָפיצירען א. ד. גל. קיין ביאַליסטאָק צו דער לויה זענען מצד דער לאָדזער „אובעזפּיעטשאַלניע" דעלעגירט געוואָרען: דיר. רידער, דירעקטאָר שוסטער און דער ליי־טער פּיערוואַך.

מצד די אַנגעשטעלטע אין דער „אובעזפּיע־טשאַלניע" פאָהרט אַרויס דער לייטער סמאָליאַרעק.

אויך א כלל־טוער

ארגאניזירט א שפּאר־קאסע פאר כלל און אויסגענוצט פאר זיך

(א) אין דער פאַבריק פון יאַסקאָוויטש גלינ־יאַנאַ 16 איז געווען בעשעפטיגט אַלס מייסטער יוזעף מישטשאַק.

מישטשאַק האָט אָרגאַניזירט אין פאַבריק צווישען די אַרבייטער אַ שפּאַר־קאַסע, אין וועלכער יעדער אַרבייטער האָט אַריינגעצאָהלט אַ זלאָטע אַ וואָך.

מישטשאַק איז געווען קאַסיר. ער האָט איינקאַסירט און געהאַלטען דאָס געלד. פון דער געזאַמעלטער סומע האָבען די אַרבייטער אויך בעקומען הלוואות און געצאָהלט 5 פּראָצענט אַ וואָך ד. ה. 20 פּראָצענט אַ חודש.

דעם 2. דעצעמבער האָט דער אַרבייטער אַנטאָני דאָבראַן געבאָרגט אין דער קאַסע 200 זל. און אויסגעשטעלט וועקסלען.

אין אַ חודש אַרום האָט דאָבראַן פאַר די וועקסלען בעצאָהלט, מישטשאַק האָט איהם אָבער די וועקסלען נישט אַרויסגעגעבען נאָר זיי געלאָזט אין גאַנג. דאָבראַן האָט פאַר די וועקסלען געמוזט נאָכאַמאָל בעצאָהלען.

דער ענין איז נעכטען בעהאַנדעלט געוואָרען אין שטעטישען געריכט.

יוזעף מישטשאַק האָט בעקומען 10 חדשים טורמע.

צו דער היינטיגער ערעפענונג פון דער מכביאדע

(אויפרוף)

צו דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז!

היינט ווערט אין תּל־אביב געעפענט דער נייער סטאַדיאָן, וואָס דאַרף אויפנעמען די מחנה יודישע ספּאָרטלער פון דער גאָרער וועלט. דאָס געשעהעניש דאַרף זיין פאַר אונזערטוועגען אַ סימבאָל פון צורייסען די קייטען פון גלות, אַ יום־טוב פון לעבעדיגער, פולסירענדער יודישער קראַפט. דער טאָג דאַרף ווייזען דער וועלט, אַז מיר זענען נישט קיין קאַריקאַטורירטע, און איינגעהויקערטע, אַז מיר האָבען אויסגעגלייכטע רוקענס, און זענען גרייט און ביכולת צו פערטיידיגען אונזער כבוד. דער טאָג איז אויך אַ מאַניפעסטאַציע פאַר דער נאַציאָנאַלער רענעסאַנס. דאָס, וואָס די מכביאַדע קומט פאָר אין ארץ ישראל ווייזט אויף דעם ענגען קשר צווישען אונזער גוף און אונזער ליבע און איבערגעבענקייט צום לאַנד, דאָס איז די קרוינונג פון אונזער בענקעניש און דער גערעכטער חוב, וועלכען דער גורל צאָהלט אונז, פאַר דעם לאַנגען וועג פון ליידען, צרות און וואָגלעניש על כל פנות העולם.

מיר פייערן אויך דאָ היינט דעם יום־טוב און אָרדנען איין אַ פייערליכע אַקאַדעמיע, וואָס דאַרף זיין אַן אָפּשפּיגלונג פון אונזער יחוס צום ספּאָרט און צו אַלע יודישע פּראָבלעמען בכלל און דעם ארץ ישראל'דיגען בפרט. עס איז דערפאַר דער חוב פון אַלע אָהן אויסנאַם אַנטייל צו נעמען אין דער אַקאַדעמיע, זיך מיט אונז מיטפרעהען, ווייל ס'איז היינט די שמחה פון אונז אַלע.

אדוו. א. אַפּטערגוט, ד"ר מ. ברוידע, ד"ר ח. בערלאַס, ד"ר מ. בראַנדשטעטער, דר. סט. ביבערגאַל. ראַטמ. מ. ביאַלער, דר. ח. הובען, אדוו. א. ציטרמאַן, פּראָפעסאָר ק. אייגער, דר. ל. פאַלעק, ראַטמ. מ. פיין, י. פרישמאַן, י. פויסט, דר. י. העלמאַן, ראַטמ. א. יאָעל, דר. ל. קאָן, אינזש. קלאָזענבערגאָווא, ראַטמ. דר. ג. קרויש, מ. לימאָן, אינזש. י. לינדער, דיר. א. לעקיך, אינזש. וו. ליפשיץ, אינזש. ד. מאַרקוס, ס. מאַקסקאַ, מ. מאַרכעוו א. מייזלער, א. אכסענבערג, דיר. מ. פערעלמאַן, לאָווניק אינזש. ג. פראַשקער, דעפּוטאַט דר. י. ראָזענבלאַט דר. נ. ראָזען, ד"ר ס. שוויג, אינזש. י. סאַלאַמאָנאָוויטש, ס. שטילערמאַן, דר. א. טאַרטאַקאָווער, אדוו. דר. א. טאַן, רעד. י. אונגער, מ. וווישיוויאַנסקי, ב. וואַקס, פּראָפעסאָר י. וואָלף, דר. מ. וואָלפסאָן, אינזש. וו. וויינבערג.

עקזעקוטיווע: אדוו. י. בערקאָוויטש, דיר. דר. ז. עלענבערג, מ. פלאַטוי, מ. לעבענבוימאָווא, דיר. י. האַנדזועל, אדוו. ס. יאַקאָבזאָן, א. מאָרגענשטערן, מ. ראָגאָזשינסקי, אינזש. פ. ראָזענטאַל, פּראָפ. א. סעגאַל, ש. זיידלער, אדוו. ז. שטרויך, סט. שרעטער.

היינט א פייערליכע ספּאָרט אקאדעמיע

היינט לכבוד דער ערעפנונג פון דער צווייטער מכביאַדע אין תּל־אביב ווערט אין טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" פאָרקומען אַ פייערליכע ספּאָרט־אַקאַדעמיע מיט דער בעטייליגונג פון אַ גאַנצער רייה ספּאָרט קלובען, אויך דער כאָר פון „הזמיר" און דער אָרקעסטער פון „בר־כוכבא".

חוץ דעם וועלען אויפטרעטען מיט רעפעראַטען די ח"ה אדוו. ז. שטרויך, דר. י. האַנדזועל און רעד. י. אונגער.

דער פערלאַג פון לאָדזער קרייז־פערבאַנד מכבי גיט אַרויס לכבוד דער צווייטער מכביאַדע אַ איינטאָגבלאַט „המכבי" אונטער דער רעדאַקציע פון א. מאָרגענשטערן.

אין „המכבי" בעטייליגען זיך די ה"ה דר. ז. עלענבערג, רעד. י. אונגער, דר. האַנדזועל און אנדערע.

אנולירט דעם שטעטישן שטייער פון באהן־זענדונגען

(א) פון דעם 1־טען אַפּריל אָן איז אַנולירט געוואָרען דער שטייער, וועלכן עס פלעגט נעהמען די פערוואַלטונג פון דער שטאָט לאָדז פון די באַהן־זענדונגען ,וואָס פלעגען קומען קיין לאָדז.

דער דאָזיגער שטייער פלעגט אַריינברענגען דער שטאָט 500,000 זל. איצט וועט מען מוזען זוכען עפּעס אַן'ענטשפּרעכענדען עקוויוואַלענט אין אַן'אַנדערער פאָרמע.

וואס איז — פערגעסען אין די טראמוואיען?

(א) אין די שטעטישע טראַמוואַיען זענען דורך די פּאַסאַזשירען איבערגעלאָזט געוואָרען 60 פערשידענע זאַכען. ווי: קאַלאָשען, פּאַראַסאָלען, האַנטיכער א. ד. ג.

אַלע פערגעסענע זאַכען קען מען אָפּנעהמען אין דער דירעקציע פון די טראַמוואַיען.

זעלבסטמארד אויס נויט

(א) אויף סאָסנאָווע 28 איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד די 20־יעהריגע יוזעפאַ נאָטאָצקאַ.

די סיבה פון פערצווייפעלטען שריט איז אַרבייטסלאָזיגקייט און נויט.

טויט אונטער די רעדער פון צוג

(א) נעכטען איז אויף דער באַהן־ליניע לעבען דער אָוושיאַנע גאַס פאָרגעקומען אַ אומגליקספאַל, וואָס האָט געקאָסט דאָס לעבען פון אַ אומבעקאַנטער פרוי פון אַ יאָהר 50.

די אומבעקאַנטע איז אַדורכגעגאַנגען דורך דער באַהן־ליניע און צוליב אונפאָרזיכטיגקייט אָדער אפשר כדי צו בעגעהן זעלבסטמאָרד, זיך אַרונטער בעקומען אונטערן צוג. וואָס איז געגאַנגען אויף לאָדז—קאַליסקאַ.

די אומגליקליכע איז שרעקליך צוקאַליעטשעט געוואָרען און געשטאָרבען נאָך איידער פּאָגאָטאָווע איז אָנגעקומען. ווער די פרוי איז— איז נאָך נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

אינדיווידועלע טוריסטישע רייזעס אויף פסח

קיין פאַלעסטינא

אָבפאָהר מיט דער שיף „POLONJA" דעם 10. אַפּריל.

איינשרייבונגען נעמט אָן WAGONS LITS COOK

לאָדז, פּיעטריקאָווער 64. טעל. 170-77.

ר. איזראַעל

דער בערזען־סוחר

שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

155

מאַרקוס האָט זיך איבערגעוועקט, אין שטוב איז געווען איינגאַנצען פינסטער. אין ערשטען מאָמענט האָט מאַרקוס נישט געוואוסט וואו ער געפינט זיך. פאַני האָט אָנגעצונדען די עלעקטריע און אין שטוב איז געוואָרען ליכטיג. מאַרקוס האָט זיך אַרומגעקוקט און בעמערקט פאַנין.

— ווי פיהלסט דיך מאַרקוס ? האָט פאַני געפרעגט.

— זעהר גוט, דאָס ערשטע מאָל נאָך אַ לאַנגע צייט בין איך אַזוי געשמאַק און גוט געשלאָפען ווי איצט, איך ווייס אַפילו נישט ווי אַזוי איך בין דאָ איינגעשלאָפען ביי דיר אין שטוב.

— דאַרפסט נישט קיין חרטה האָבען דו ביזט צו גאַרנישט פערפליכטעט.

מאַרקוס האָט זיך אויפגעשטעלט, איז צוגעגאַנגען צו פאַנין איהר דערלאַנגט די האַנד און געזאָגט :

— איך דאַנק דיר, פאַני, פאַר די האַרציגע רייד און פאַר דער מינוט אָפרוה וואָס דו האָסט מיר געגעבען אין דער לאַגע, אין וועלכער איך געפין זיך. איך וועל אייך דאָס קיינמאָל נישט פערגעסען, ווי שפּעט איז דען אייגענטליך איצט ?

— ס'איז שוין 10 אַ זייגער אין אָוונד.

— אַזוי שפּעט שוין, אַלץ פערפאַלען, די פרוי רובין ווערט אין עטליכע שעה אַרום געהען אויף דער תליה.

— דאָס איז פערפאַלען, מיר קענען דערין גאַרנישט העלפען, קענסט מיר גלויבען, אַז איך האָלט אויך גרייט געווען אויף די גרעסטע קרבנות אַז מען זאָל איהר קענען העלפען.

— ליידער איז פערפאַלען, ביזט גערעכט פאַני, מיר קענען שוין גאָרנישט טון.

מאַרקוס איז צוגעגאַנגען צום טעלעפאָן און אָנגעקלונגען צום פּאָליציי־אינספּעקטאָר.

— ענטשולדיגט, הער פּאָליציי־אינספּעקטאָר, וואָס איך נעהם זיך די חוצפה ווידער אייך צו בעאונרוהיגען, זאָגט מיר, צי ס'איז נישט אַריינגעטרעטען עפּעס אַן'ענדערונג אין דעם ענין פון דער פרוי רובין ?

— ליידער גאָרנישט, קיין ענדערונג, ס'איז אויך נישט פערהאָן קיין שום אויסזיכט, אַז דער ענין זאָל זיך מיט עפּעס ענדערען, ביי אונזערע ענגלישע געזעצען געהט עס ליידער נישט צו ענדערען.

מאַרקוס האָט אָוועקגעלעגט דאָס טרייבעל.

— ס'איז פערפאַלען האָט מאַרקוס געזאָגט צו פאַנין, ס'געהט גאָרנישט צו ענדערען. מ'דאַרף זיך רעכענען דערמיט, אַז זי געפינט זיך שוין נישט צווישען די לעבעדיגע.

— דאָס פּראָבלעם איז נישט אַזוי לייכט צו לעזען, האָט פאַני געזאָגט, צי דאַרף מען טאַקע אַזוי שטאַרק בעדויערען דעם טויט פון דעם דאָזיגען מענשען.

— דעם טויט פון מענשען מוז מען שטענדיג בעדויערען.

— דאָס איז אמת, איך מיין עס אָבער אין אַן אַנדער זין, איך האַלט, אַז פאַר איהר אַליין איז אפשר בעסער און גלייכער, אַז זי זאָל שטאַרבען.

— איך ווייס נישט, צי ס'איז אַזוי, איך האָב דעם איינדרוק, אַז הינטער דעם אַלעם שטעקט עפּעס אַזעלכעס, וואָס איז נישט ענטדעקט געוואָרען עפּעס אַזעלכעס, וואָס וואָלט געקאָנט ברענגען אַן ענדערונג אין דער גאַנצער לאַגע.

— אויב ס'איז אַזוי ווי דו מיינסט וואָלט דאָך די פרוי רובין געדאַרפט לכל הפחות זיך ראַטעווען דערמיט וואָס זי זאָגט דעם אמת און גיט אָפּ די מאָטיוועו פון איהר פערברעכען.

— דאָס איז טאַקע דאָס נישט פערשטענדליכע אין דעם גאַנצען ענין, עפּעס איז דאָ דערין וואָס האָט אָפּגעהאַלטען די פרוי רובין פון אויסגיסען איהר האַרץ, ווער ווייסט, צי דאָס איז נישט געווען די ווירקונג און איינפלוס פון דזשאָן קיסטער.

— דאָס איז באמת אַ חיה אין מענשען געשטאַלט, פאַר דעם מענשען איז טאַקע נישט פערהאַן קיין שום רחמנות.

— און דאָס איז נישט אמת, מ'קען גאָרנישט וויסען, צי אויך ער האָט נישט עפּעס פאָרבעהאַלטען פאַר דעם געריכט, יעדענפאַלס שטעקט אין דעם ענין אַ טיפע טראַגעדיע, וועלכע וועט וואַהרשיינליך מיטגענומען ווערען אין די עלענדע קברים פון די פערמשפּטע, קיינער וועט מעהר זיך נישט דערוויסען וואָס דאָרט איז פאָרגעקומען.

— און מיר אויך נישט, האָט פאַני געזאָגט — וועלענדיג פערענדיגען דאָס געשפּרעך — דעריבער דאַרפען מיר זיך נישט איבערנעהמען אַזוי שטאַרק מיט זאַכען, וועלכע מיר קענען בשום אופן נישט, ביי אונזער בעסטען ווילען נישט ענדערען, געננוג דערפון גערעדט, נעהמט אייך אין די הענד אַריין און טראַכט וועגען דער צוקונפט, כל זמן מיר געפינען זיך נאָך אויף דער זינדיגער ערד.

— ס'איז שווער צו לעבען אויף דער דאָזיגער זינדיגער ערד.

— דאַרף מען די שוועריגקייטען בעקעמפען.

— ביזט גערעכט פאַני, דער קאָשמאַר מוז צוערשט אַוועק, ס'מוזען אַרויס פון קאָפּ די אַלע שרעקליכע און מוראדיגע געדאַנקען, וועלכע האָבען ביז איצט דאָרט געגעבערט און ערשט דאַן וועט מען קענען אָנהויבען וועגען עפּעס צו טראַכטען.

— אונטער מיין אויפזיכט, מאַרקוס, אונטער מיין אויפזיכט, און אַלץ וועט ווידער גוט ווערען.

— אַ דאַנק פאַני, אַ גרויסען דאַנק, אפשר וועט מיר אויסקומען צו דאַנקען דעם מאָמענט, ווען איך בין פערבייגעגאַנגען דורך דיין וואוינונג און מיר איז איינגעפאַלען דאָ אַריינצוקומען.

— מאַרקוס, איך וויל דיר עפּעס פאָרלעגען?

— וואָס איז פאַני ?

— איך וויל דיר פאָרלעגען, אַז דו זאָלסט פערבלייבען אין לאָנדאָן און נישט צוריקפאָהרען קיין אויסלאַנד.

— איך האָב שוין אויך געטראַכט וועגען דעם, פאַר מיר איז דאָס אויסלאַנד־פאָהרען געווען פערבונדען מיט שווערע קרבנות, הגם ס'זענען געווען מאָמענטען ווען איך האָב געמיינט, אַז דאָס בלינדע גליק האָט מיך געפיהרט קיין אויסלאַנד. איך האָב געמיינט, אַז איך ווער דער גליקליכסטער מענש אויף דער וועלט, אָבער זעהט אויס, אַז איך האָב נישט קיין מזל אין לעבען. דאָס גליק האָט זיך פערוואַנדעלט אין אַן'אונגעהויער אומגליק....

— זאָלען מיר איצט נישט רעדען דערוועגען, דאָס וועט דיך ווידער אַריינפיהרען אין דער פריהערדיגער שטימונג און דאָס וואָלט איך נישט געוואָלט, אַן'אַנדערשמאָל וועלען מיר געפינען צייט דערויף, איך וויל אַז דו זאָלסט מסכים זיין אויף מיין פאָרשלאָג און פערבלייבען אין לאָנדאָן.

— גוט איך פערבלייב אין לאָנדאָן.

— און ווען וועסט וואוינען דערווייל ביי מיר ? דו קענסט אין דיין איצטיגער שטימונג נישט בלייבען אַליין, דו מוזט האָבען אימיצען, כאָטש אויף אַ קורצע צייט, וועלכער זאָל וועגען דיר טראַכטען און זאָרגען.

— דו ביזט אַ גוטע פאַני, אַן'איידעלע, איך דאַנק דיר זעהר פאַר דיין זאָרג וועגען מיין פּערזאָן, איך וועל דיר דאָס שטענדיג געדענקען.

(פאָרטזעצונג קומט)

זאַל פילהאַרמאָניע, טעל. 213-84 מאָרגען, מיטוואָך, דעם 3-טען אַפּריל ד. י. 8.30 אָוונט

אַן אָוונט פון HANKA ORDONÓWNA און IGO SYM

אין אַ נייעם רעפּערטואַר פול מיט גראַטעסק, הומאָר און סענטימענט.

די איבעריגע בילעטן פאַרקויפט די פילהאַרמאָניע-קאַסע.

צו דער מאָרגנדיגער טרויער-אַקאַדעמיע

געווידמעט דעם אָנדענק פון רעד. לאַזאַר פוקס

מאָרגן 8.45 אָוונט קומט פאָר אין טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי" די טרויער-אַקאַדעמיע געווידמעט דעם אָנדענק פון דעם יונג-פאַרשטאָרבענעם געזעל־שאַפטליכן עסקן און קולטור-טוער רעדאַקטאָר לאַזאַר פוקס, וועלכער איז אַזוי בעליבט געווען ביי די ברייטע שיכטען פון דער לאָדזער יודישער בע־פעלקערונג.

מיט אַן'ערך צוויי חדשים צוריק, איז פּלוצים איבערגעריסען געוואָרען דאָס יונגע פולסירענדע לע־בען פון דעם האַרציגען חבר און פריינד, מיט צוויי חדשים צוריק האָט דאָס יודישע לאָדז בעגלייט לאַ־זאַר פוקס'ן צו זיין אייביגער רוה, צוויי חדשים זע־נען אַוועק, און דאָך איז די וואונד נאָך אַזוי פריש, ווי דאָס אומגליק וואָלט היינט געשעהן. די אבידה איז צו גרויס, מ'זאָל איהם קענען אַזוי לייכט פער־געסען.

כדי צו בעעהרען זיין אָנדענק, ווערט מאָרגען איינגעאָרדענט אין טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי" אַ טרויער-אַקאַדעמיע, איינגעאָרדענט פון די אינסטי־טוציעס, וואו דער פערשטאָרבענער האָט גענומען אַן'אַקטיווען אַנטייל, דאָס זענען די געזעלשאַפט פריינד פון „יוואָ", פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", יודישע סעקציע ביים זשורנאַליסטען-סינדיקאַט, יודי־שע טעאַטער-געזעלשאַפט, יודישע ליטעראַטען און זשורנאַליסטען פעראיין, וויסענשאַפטליכע סעקציע ביי זש. ט. ק.

אין דער אַקאַדעמיע בעטייליגען זיך: רעד. זלמן רייזען (ווילנא), דאָרא סקורי (געזאַנג), בראָניסלאַ־ווא ראָטשטאַט (פידעל) און דער דיכטער משה בראָ־דערזאָהן (רעציטאַציעס).

ס'איז אָהן אַ ספק, אַז צו דער מאָרגנדיגער טרויער-אַקאַדעמיע וועלען קומען אַלע פריינד, חברים און בעקאַנטע פון דעם יונג-פערשטאָרבענעם רע־דאַקטאָר לאַזאַר פוקס.

נישט געשלאָסען קיין אָפּמאַך וועגען מצות-באַקען

ווי מיר האָבען געהאַט געמאָלדען, האָבען די בע־קער-אַרבייטער פערלאַנגט ביים יודישען בעקער-מיים טער-צעך ס'זאָל געשלאָסען ווערען אַן'אָפּמאַך מיט די אַרבייטער וועגען די אַרבייט-בעדינגונגען. אַזוי ווי די לעצטע טעג האָט דער צעך נישט געענטפערט האָט דער בעקער-אַרבייטער פעראיין זיך פערשטענ־דיגט מיט'ן אַרבייטס-אינספּעקטאָר און דער לעצ־טער האָט גערופען וועגען דער פראַגע אַ קאָנפערענץ אויף נעכטען. צו דער קאָנפערענץ האָט דער בע־קער-צעך צוגעשיקט אַ מיטטיילונג, אַז ער לאָזט די פראַגע אָפּען.

די האַנדלונג פונם צעך האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע אויפרעגונג ביי די אַרבייטסלאָזע בעקער־אַרבייטער פאַר וועמען דער פערדינסט פון מצות־באַקען איז איצט די איינציגע קוואַל פון פערדינגען.

די אַרבייטער האָבען דעריבער בעשלאָסען, נישט לאָזען לענגער אַרבייטען פון 8 שעה טעגליך און זעהן, אַז די בעקערייען זאָלען זיין אין סאַניטאַרען צושטאַנד.

בענייט די ווירטשאַפטליכע אַנטי-היטלעריסטישע אַקציע

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דעם לאָדזער הילפס-קאָמיטעט פאַר די קרבנות פון די רדיפות אין דייטשלאַנד ציגעל-גאַס 19.

עס איז געוועהלט געוואָרען אַ נייע פערוואַלטונג, אין וועלכע עס זענען אַריין פאַרשטעהער פון אַלע פּאָליטישע ריכטונגען און ווירטשאַפטליכע אָרגאַני־זאַציעס מיט'ן ה' אַנאַטאָל פרומקין אַלס פרעזעס.

די פערוואַלטונג איז צוגעטרעטען צו בענייען די ווירטשאַפטליכע אַנטי-היטלעריסטישע אַקציע ביי אונז אין שטאָט.

דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג פון 4 ביז 7 אָוונט און ערטיילט אינפאָרמאַציעס וועגען ערזע־צען דייטשע סחורות מיט פּוילישע פאַבריקאַטען אָדער פון אַנדערע לענדער.

דער היינטיגער אָפּצייכען-טאָג

לטובת דער נאַכט-פּאַגאַטאָוויע ביי „לינת הצדק" דאַרף וואַרעם אונטער־שטיצט ווערען

היינט וועט אויף די גאַסען פון אונזער שטאָט פערקויפט ווערען אַנ'אָפּצייכען לטובת דער נאַכט-פּאַגאָטאָוויע ביי „לינת הצדק".

ס'איז איבריג אויפצוקלערען די וויכטיגקייט פון דער אינסטיטוציע, יעדער פון אונז ווייסט, אַז די נאַכט-פּאָגאָטאָוויע איז אַ נויטווענדיגקייט ווייל זי גיט הילף יעדען איינעם ווער ס'ווענדעט זיך נאָר צו איהר נאָך הילף.

ס'איז דערום צו האָפען, אַז דער היינטיגער אָפּצייכען-טאָג וועט וואַרעם אונטערשטיצט ווערען פון אַלע קרייזען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

פּראָקלאַמירונג פון קרן-החלוץ-אַקציע אין לאָדז

היינט, דינסטאַג קומט פאָר אין „חזמיר" אַ פייער־ליכע אַקאַדעמיע געווידמעט דער פּראָקלאַמירונג פון דער קרן-החלוץ אַקציע אין לאָדז. אין דער אַקאַדע־מיע נעמען אַנטייל לאָדזער בעקאַנטע חלוץ-טוער און די ה"ה: בנארי, דער שליח פון דער „הסתדרות פון א"י און צוויק פון א"י.

בעגנבעט אויס נקמה

און נעגאַנגען זיצען אין טורמע

(א) אויף דער ליפּאָווא 31 האָט די פאַמיליע קאַספּערסקי אָפּגעזאָגט דאָס דינסט-מיידעל זאָפיא סרעברנא.

אַלס נקמה האָט די סרעברנא אַריינגעפיהרט אין הויז פון איהרע געוועזענע באַלעבאַטים איהר גע־ליבטען, אַ בעוואוסטען גנב רעצידיוויסט טאַדעאוש מיעך.

מיעך האָט די דירה פון די קאַספּערסקי'ס אויס־געלעדיגט פון אַלע ווערט-זאַכען, קליידונג און וועש.

די פּאָליציי-אויספאָרשונג איז אָבער באַלד דער־גאַנגען וואו דער גנב שטעקט.

פאַר'ן שטעטישען געריכט זענען נעכטען געשטאַ־נען מיעך און די סרעברנא.

דאָס געריכט האָט בעשטראָפט מיעכ'ן אויף 6 יאָהר טורמע און נאָכדעם פערשליסען אין קאַראַ־נאָוו (הויז פאַר רעצידיוויסטען) אויף 5 יאָהר.

די סרעברנא האָט בעקומען 3 יאָהר טורמע.

לאָדזער אָפּטיילונג פון דער אקצ. געז. שענקער און האַמפּ.

די עקזיסטירענדע זייט 15 יאָהר אָפּטיילונג פון דער דאָזיגער טראַנספּאָרט-וועלט-אָרגאַניזאַציע, איז איינע פון די היגע הויפּט עקספּעדיציע פּלאַצובקעס.

די לייטונג פון דער היגער אָפּטיילונג איז אָנפער־טרויט געוואָרען דעם בעקאַנטען אין די לאָדזער סוחרי־שע ספערען דעם ה' דיר. קנאָפּף, וועלכער האָט בע־וויזען צו פערברייטערן די טעטיגקייט פון דער לאָד־זער אָפּטיילונג.

עס ווערען אויסגעפיהרט זעמטליכע אויפטראַגען פון דער ג. קונדשאַפט און ערטיילט אומזיסטע צאָל־אינפאָרמאַציעס פון פראַכט, ים, יבשה פון אַלע לענ־דער פון דער וועלט.

DR. MED. H. LUBICZ

פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אָוונד, זונטאַג און יום-טוב. פון 9-11 בייטאָג און יו"ט 9-1. פאַר דאַמען בעזונדער וואַרטע-זאַל

קינאָ-טעאַטער

„MIRAŻ"

11 ליסטאָפּאַד (קאָנסטאַנט.) 16

היינט און פאָלגענדע טעג!

1-טע סאָוויעטישע מוזיקאַל. קאָמעדיע א. ג.

„די וועלט לאַכט"

(Wesołyje Rebiata)

אין די הויפּט-ראָלען: די בעריהמטעסטע אַרטיסטען פון ראַטען-פערבאַנד

L. Utiesiow, L. Orłow, N. Stichow

אויסער'ן פּראָגראַם: וואָכען-זשורנאַל פון Paramount און P.A.T.

פּרייזען פון די פּלעצער: III פּל. 54 גר. II פּל. 85 גר., I פּל. 1.09 זל. באַלקאָן 75 גר.

דער זאַל איז גוט בעהייצט.

האַנדווערקעריי און האַנדעל

אַרום צענטראַלע יודישע האַנדווערקער-און קליינאינדוסטרי-פערבאַנד פּילסודסקי 69

ביי די קליין-זאַקען פאַבריקאַנטען

זונטאַג איז אין לאָקאַל פון צענטראַלען יו־דישען האַנדווערקער און קליינאינדוסטריע-פערבאַנד פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די סעקציע קליין-זאָקען פאַבריקאַנטען.

די קאָנפערענץ איז גערופען געוואָרען אין שייכות מיט'ן שטרייק פון דעם פאַך, וואָס קומט איצט פאָר פאַר שליסען אַ קאָלעקטיווען אָפּמאַך און איינהייטליכען לוין.

דער פעסטגעשטעלטער לוין דורך די גרויס פאַבריקאַנטען האָט זיך אַרויסגעוויזען אַלס נישט ענטשפּרעכענדער פאַר די קליין-פאַבריקאַנטען צו־ליב דעם וואָס ער האָט נישט אַרונטערגענומען די אַלע אַרטיקלען, וואָס ווערען אויסגעאַרבייט דורך די קליינע פאַבריקאַנטען. און צוליב דעם האָט די לעצטע קאָנפערענץ ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר נישט געגעבען קיין רעזולטאַט, און די קאָנפערענץ איז אָפּגעלעגט געוואָרען אויף דינסטאַג.

די פערזאַמלונג האָט בעשלאָסען אויף דער נעכסטער קאָנפערענץ צו ערקלערען, אַז אַזוי לאַנג ווי דער לוין פרייז וועט נישט צוגעפּאַסט ווערען צו די אינטערעסען אויך פון די קליינפאַבריקאַנטען, ד. ה. אַרונטערנעהמען אַלע אַרטיקלען, וואָס ווע־רען דורך זיי אויסגעאַרבייט, וועט דער שטרייק נישט ליקווידירט ווערען.

פון טאַפּעצירער-צעך

אין לאָקאַל פון צענטראַלען יודישען האַנדוו. פערבאַנד, איז פאָרגעקומען די קאָנסטיטואירענדע זיצונג פון טאַפּעצירער-צעך.

אַלס פערטרעטער פון סטאַרשי איז אויסגע־וועהלט געוואָרען ה' וואַלץ, אַלס קאַסירער דרעס־לער, אַלס עהרען סעקרעטאַר ה' דריישפּיל.

* * *

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט וואָס די געזעלען וואָס זענען בעשעפטיגט ביי טאַפּעצירער נעהמען אָן בעשטעלונגען אויף אַרבייט און פיהרען דאָס אויס ביי זיך אין דערהיים, האָט די פערוואַל־טונג פון טאַפּעצירער-צעך אָפּגעהאַלטען אַ פער־זאַמלונג מיט די אַרבייטס-געבער, כדי אויסצו־געפינען אַ וועג דאָס אונטערצוברענגען.

אויף דער דערמאָנטער פערזאַמלונג איז בע־שלאָסען געוואָרען, אַז דאָס בעזייטיגען דעם בע־שטאַנד דורך מעלדען ביי דער מאַכט איז נישט פאַכענד צוליב עטישע טעמים, ווערט גערופען אויפ'ן היינטיגען מיטוואָך אַ קאָנפערענץ מיט די פאַרשטעהער פון טאַפּעצירער-אַרבייטער-פעראיין, כדי געמיינזאַם די פראַגע צו ערלעדיגען אויף אַ פרידליכען וועג.

פון שטעפּער-צעך

אויף דער לעצטער פערוואַלטונגס-זיצונג פון שטעפּער-צעך, איז בעטראַכט געוואָרען די פראַ־גען פון בעקעמפן די טרויעריגע לאַגע וואָס הערשט אין דעם פאַך צוליב דער גרויסער קאָנקורענץ, צוליב'ן אַריינפיהר פון אויסלענדישע שיך און אויך דעם פאַקט, וואָס דאָס פאַך ווערט בּיסלעכ־ווייז אַ סעזאָן-פאַך. און דעריבער מוז איינגעשטעלט ווערען אַ געוויסע צייט ווען די אַרבייט זאָל זיך אָנהויבען ביי אַלע שטעפּער און נישט דערלאָזען, אַז עס זאָל געאַרבייט ווערען אויך נישט אין סעזאָן, וואָס ברענגט גרויס שאָדען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז בעשלאָסען געוואָרען צו רופען אַ וואָיעוואָדישען צוזאַמענפאָהר פון אַלע שטעפּער-צעכען.

אויף דער זעלבער זיצונג זענען אויך פאַר־געלעזען געוואָרען בריף פון צעכען פון גרעסערע שטעט, וואָס זאָגען זיך אַרויס פאַר אַזאַ צוזאַמענ־פאָהר.

די פערוואַלטונג האָט אויך בעשלאָסען צו־צוטרעטען צו רופען אַנ'אַלגעמיינע יעהרליכע פער־זאַמלונג פון צעך.

ביי די פריזיער

זונטאַג, איז אין לאָקאַל פון צענטראַלען יו־דישען האַנדווערקער פערבאַנד, פאָרגעקומען די ערשטע לעקציע פון די פריזיער-קורסען ביים פריז־יער-צעך.

ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען האָבען די אויפקלערונגען פון דער צענטראַלע וועגען דער וויכטיגקייט פון אַזעלכע קורסען געהאַט אַ גע־העריגע ווירקונג און אויך די שוועריגקייטען, וואָס קומען פאָר ביי די פערשידענע עקזאַמענס האָבען געבראַכט דערצו, אַז די צאָהל קאַנדידאַטען, וואָס האָבען זיך שוין געוואָנדען איז אַזאַ גרויסע, אַז עס איז נישט פאַרהאַן קיין מעגליכקייט די אַלע אָנצונעהמען אויפ'ן ערשטען קורס.

פערקויף לויטן נייעם האַנדעלס-קאָדעקס

אָפּט ווערען געשלאָסען האַנדעלס-טראַנזאַקצ־יעס מיט'ן בעדינג, אַז דאָס אייגענטום-רעכט אויפ'ן פערקויפטען חפץ בלייבט אַזוי לאַנג געזיכערט ביים פערקויפער, כל זמן דער קויפס-פרייז וועט נישט בעצאָהלט ווערען, אַזאַ בעדינג מוז שריפטליך גע־מאַכט ווערען און קוים וויל דער פערקויפער זיך שיצען מצד די קרעדיטאָרען פון קויפער, מוז דער דערמאָנטער פאַרבעהאַלט רעיענטאַליש בעשטעטיגט ווערען.

אַ קויפער מוז דערהאַלטען די געקויפטע סחורה ווען נישט מעג דער פערקויפער די סחורה אוועקגע־בען צו בעהאַלטען אויף די קאָסטען און ריזיקא פון קויפער, אין אַזאַ פאַל קאָן דער פערקויפער אַפילו פערקויפען די סחורה. ער דאַרף בלויז דורך אַ רעקאָמענדירטען בריף וואָרענען דעם קויפער, אויב די סחורה קען שנעל צושאַנדען ווערען, מעג זי פערקויפט ווערען אַפילו אָהן אַ פריהעריגע וואָר־נונג — דעסגלייכען אויך, ווען צוליב פערשידענע אומשטענדען למשל: אומבעקאַנטקייט פון קויפערס אַדרעס קאָן אַזאַ התראה נישט צוגעשיקט ווערען.

פערקויפט דאַרף די נישט דערהאַלטענע סחורה ווערען דורך אַ קאָמאָרניק אָדער רעיענט אויף אַ ליציטאַציע, אָהן אַ פריהעריגע אָפּשאַצונג, אין איין טערמין.

קויפען די סחורה מעג אויך דער קויפער און דער פערקויפער. דעם קויפער מוז אַרויסגעשיקט ווערען אַ מיטטיילונג וועגען אָרט און טערמין פון דער ליציטאַציע. אויך מוז איהם געמאָלדען ווערען וועגען רעזולטאַט פון דער ליציטאַציע, אין געגענ־פאַל האָט דער קויפער רעכט צו מאַהנען אַנ'ענט־שעדיגונג.

אויב איינער פון די צדדים האָט נישט ערפילט זיין התחייבות אין בעשטימטען טערמין, איז דער צווייטער בערעכטיגט פון אָבמאַך זיך צוריקצוציהען קוים ווערט די התחייבות אויסגעפיהרט מיט אַ פער־שפּעטיגונג, איז דער אַנדערער צד בערעכטיגט צו פאָדערען די דיפערענץ צווישען די מאַרק-פרייזען פון טאַג. ווען די התחייבות האָט געדאַרפט אויסגע־פיהרט ווערען און ווען זי איז פאַקטיש אויסגעפיהרט געוואָרען. ער מעג אויך פאָדערען אַ העכערע ענט־שעדיגונג.

ווי באַלד דער פערקויף איז אַ האַנדעלס-טעטיג קייט פאַר ביידע צדדים, מוז דער קויפער די דער־האַלטענע סחורה תיכף בעטראַ[...] און וועגען די בעמערקטע פעהלערן גלייך מעלדען דעם פער־קויפער, איז דער פעהלער ערשט שפּעטער אַרויסגע־שווימען, מוז דער קויפער באַלד נאָכדעם מעלדען דעם פערקויפער, וואָס שייך דער פאָרם פון אַזאַ מעלדונג, איז גענוג אַ בריף אָדער אַ טעלעגראַם, אין פאַל, ווען דער קויפער פערנאַכלעסיגט צו צו־שיקען דעם פערקויפער אַזאַ מעלדונג, פערלירט ער די רעכט זיך צו פעררופען אויף די פעהלערן, סיי־דען דער פערקויפער האָט די פעהלערן בייזוויליג בעהאַלטען אָדער די מעלדונג איז נישט מעגלין געווען צוצושיקען.

די אויסגערעכנטע כללים זענען אויך גילטיג אין די פאַלען, ווען ס'האַנדעלט זיך וועגען אַ רעק־לאַמאַציע צוליב דעם, וואָס ס'איז צוגעשיקט געוואָ־רען אַנ'אַנדערע סחורה, ווי ס'איז בעשטעלט גע־וואָרען.

אין פאַל ווען די צוגעשיקטע סחורה ענטהאַלט פעהלערן אָדער ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז זי איז אַנ'אַנדערע און ער וויל זי דעריבער נישט דערהאַלטען, קוים שטאַמט זי פון אַנ'אַנדערע שטאָט, טאָר זי דער קויפער נישט צוריקשיקען אָהן אַ פריהעריגע פערשטענדיגונג, ער איז מחויב זי גע־העריג צו פערזיכערען אויף די קאָסטען פון פער־קויפער ביז ער וועט צושיקען די ענטשפּרעכענדע דיספּאָזיציעס, קוים דראָהט אַ סכנה, אַז די סחורה זאָל צושאַנדען ווערען, מעג דער קויפער זי פער־קויפען לויט די אויבענאָנגעוויזענע כללים.

אברהם מאיר קאפלאן זיך אפגעזאגט אלס ראטמאן

דאטמ. אברהם מאיר קאפלאן האט זיך אפגע-זאגט פון זיין מאנדאט אלס ראטמאן, מיט'ן מאטיוו צוליב זיין שוואכען געזונט-צושטאנד.

אויף קאפלאנ'ס ארט געהט אריין אין שטאט-ראט ה' יעקב ליבראך.

„וואס האב איך געזעהען און וואס האב איך איבערגעלעבט אין ארץ-ישראל"

פארלעזונג פון פוילישען דיכטער אנדזשעי סטרוג אין לאדז

פרייטאג 8.45 אוונט קומט פאר אין זאל פון פילהארמאניע א פארלעזונג פון דעם בעקאנטען פוילישען דיכטער אנדזשעי סטרוג א. ד. ט. „וואס האב איך געזעהען און וואס האב איך איבערגעלעבט אין ארץ ישראל".

אנדזשעי סטרוג איז ערשט צוריקגעקומען פון א רייזע איבער ארץ ישראל און זיינע איינדרוקען פון דארט וועלען זיין אינטערעסאנט פאר יעדען יוד, וועלכער אינטערעסירט זיך מיט די ארץ-ישראל-ענינים. סטרוג'ס פארלעזונג אין ווארשא האט געהאט א גרויסען ערפאלג.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 2 אפריל

6.30 הער-שפיל, 6.36 גימנאסטיק, 6.50 פליטען, 7.50 פליטען, 8 אודיציע פאר שולען, 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12.05 קאנצערט, 12.50 שמועס פאר פרויען, 12.55 — ידיעות, 1— קאנ-צערט, 1.50 — ווירטשאפטליכע ידיעות, 1.55 — בערזע, 2 מוזיק, 3.45 קאנצערט, 4.30 בריף צו קינדער, 4.45 לידער, 5 פון פ. ק. א., 5.15 פלי-טען, 5.30 פידעל-קאנצערט, 5.50 רעפעראט, 6 פאלקס לידער, 6.30 רעקלאמע-קאנצערט, 6.45 פליטען, 7.15 פליטען, 7.25 ספארט, 7.35 שאפונגען פון פוילישע קאמפאזיטארען, 7.50 פעליעטאן, 8 מוזיק, 8.45 ידי-עות, 9 פוילישע מוזיק, 10 מוזיק, 10.45 מוזיק, 11 ידיעות, קאמוניקאטען.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	87.50
3 פראצענטיגע	בודאוולאנע		—	45.50
4 „	דאלארובקא		—	52.50
7 „	סטאביליזאציע (אמ.)			68.00
5 „	ווארשאווער פ.-ב.		1934	59.50
5 „	לאדזער		„	52.25
ענגלישער פונט	—	—	—	25.45
דאלאר אפיצ.	5.31	נישט אפיצ.	—	5.26
גאלד-דאלאר	—	—	—	9.06
גאלד-רובל	—	—	—	4.70
דייטשער מארק	—	—	—	2.02

מוזיקאלישע נאטיצען

אלעקסאנדער אונינסקי

אונינסקי, דער ערשטער לאורעאט פון שאפען-קאנקורס איז שוין ביי אונז א בעקאנטע מארקע. און מיר וועלען דעריבער דאסמאל נישט רעדען וועגען זיינע מעלות, נאר וועגען פראגראם א ווארט זאגען.

באך! דער מוזיקאלישער גאון, וועמענס 250 יעהריגען געבורטס-טאג די מוזיקאלישע וועלט פייערט איצט נישט אומזיסט, דען באכ'ס מוזיק איז נישט נאר א פראדוקט פון איין עפאכע, נאר וועט אויך בלייבען א גרונדלאגע צו אלע מוזיקאלישע פארמען און סטילען פאר צייטען אזוי לאנג, ווי די ציוויליזאציע און קולטור וועט עקזיסטירען און זיך ענטוויקלען.

איצט — ווען באכ'ס פראדוקציעס זענען א אינטעגראלער בעשטאנדטייל פון אלע מוזיקאלישע אימפרעזעס, ווי: קאנצערטען, פעסטיוואלען, פרע-לעקציעס און כל-ערליי מוזיקאלישע פעראנשטאלטונ-גען מיט פאפולאריזירונגס- און ערקלערונגס-טעק-סטען, איבער דער בעדייטונג פון דער העכסטער מוזיק, וועלכע פיהרט אלעמען, קליין און גרויס, מוזיקאלישע און אונמוזיקאלישע צוהערער אריין אין כמעט ווי א רעליגיעזען עקסטאז, איז א זעלבסט פערשטענדליכקייט, אז אויך אלעקסאנדער אונינ-סקי האט אריינגעראהמט) אין זיין פראגראם דעם באכ'ס טאקאטא אין בעארבייטונג פון בוסאני.

די דאזיגע הערליכע טאקאטא, וואס רופט זיך אויך ארגעל-טאקאטא, האט געברויזט אונטער די פינגער פון אונינסקי, ווי עס ברויזען די וועלען פון ים. דער איבערגאנג פון פרעלודיום צו אדא-דזשיא איז געווען אזוי הערליך און גרויסצוגיג, ווי די מוזיק פון מייסטער אליין און פערענדיגט מיט די דונערדיגע פוגע אזוי מעכטיג, אז מען האט זיך לאנג געפינען אונטער דעם שטארקען איינדרוק.

אונינסקי האט זיך נישט בעגניגענד מיט באכ'ן אליין, נאר האט געשפילט דעם צווייטען „ב" פון די דריי בעריהמטע „ב—ס" (באך, בראהמס, בעט-האווען) ד. ה. בראהמס'ן און נעמליך די סאנאטע פ.—מאל וואס ווערט זעהר זעלטען געשפילט, אויסער פון גרויסע קינסטלער.

מיט דער דאזיגער סאנאטע גלויבען מיר, האט דער קינסטלער געשלאגען א גרעסערען רעקארד ווי מיט די נאכפאלגענדיגע שאפענ'ס קאמפאזיציעס ווייל שאפענ'ס באלאדע האט ארויסגערופען פער גלייכעניש מיט אימרע אונגאר'ס אינטערפרעטאציע און דאס איז נישט געווען לטובת אונינסקי'ן.

עס גענוגט אבער פאר א קינסטלער פון העכ-סטען גראד, אז מען זאל הערען בראהמס סאנאטע אין אזא ברילאנטענער אויספיהרונג.

D—ski

Dr. med. P. Braun
פון פאריז צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
נעהמט אן פון 8 ביז 1 און פון 4 ביז 8 אװענד.
Cegelniana 4, tel. 216-90

היינט פרעזענטירען מיר: JEAN GRAWFORD, CLARKA GABLE
אין דער מיטרייסענדער דראמע
„די פערפיהרערין"
רעזשי: CLARENCE BROWN
די טעמע פון פילם איז א הייראטס-דרייוינקעל
אויסער'ן פראגראם: די בעקאנטע קלאנג-צוגאבען און כראניק פון P.A.T.
אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4.30 נאכמ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג

קראנג-קינא **CAPITOL**
זאוואדזקא 16

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

פריוואט-קליניק
פון האלז-, נאז- און אויערען-קראנקהייטען
Piotrkowska 55
Telefon 174-74
Dr. Dr. A. WOŁYŃSKI, J. IMICH

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אװ׳

Dr. Artur Banasz
כירורג-אוראלאג
23 וואולטשאנסקא
טעלעפאן 88 139.
נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

---

od Zł. 18.—
ELEGANCKIE
pantofle męskie
czarne i bronzowe
we firmie **ALFRED HEINE**, Pomorska 24
TEL. 175-74. FILJI NIE POSIADAM!

לאפרושי מאיסורא!

עס ווערט אנגעמאלדען דאס יעדע הארץ צוזעהענדיג דאס מורא'דיגע הפקרות, וואס הערשט ביי מצות, אז טאג טעגליך ווערען ארויסגעפיהרט נאך לאדז פיל פודען מצות-חמוצות פון די 3 חמצ'דיגע אומבע-כשר'טע בעקערייען אין וישניאווא-גורא: 1) יוסף טשעטשערא און קאץ, 2) יעקב ראלניק, 3) ראטבארד וויל משה אייזמאן. די מצות זענען חמץ גמור ממש און עסען זיי אין פסח איז איסור כרת ר"ל, די מצות און ראבעכץ פון די חמצדיגע בעקערייען געפינען זיך ביי יאסקאוויטש, אלטשטאדט 4, טובי' ראזענהאלץ, פאלודניאווא רוג קילינסקי, בילאנדער, ווייגבערג און אנדערע בעוועלבער — געוואלד! ס'דארף מרעיש עולם זיין, אז טוויזענדער יודן זאלען נישט נכשל ווערען באיסור כרת ר"ל, חוסו נא על נפשותיכם ועל ביתכם, האט רחמנות אויף אייער לעבען און אויף אייערע קינדער נישט אריינצוברענגען די מצות און ראבעכץ פון די אויבענדערמאהנטע. אויף די שקרים און זלזולים פונ'ם פורץ גדר הענעך זילבערשטיין איז בידרוגער פון אונזער כבוד צו ענטפערן איהם. וויל ווער ווייסט דען נישט די מעשים רעים פון דעם חצוף ומחוצף זילבערשטיין, צוליב וועלכען די „אגודת הרבנים" אין פוילען האט איהם גאסר'ט די „הוראה" און אלס חוטא ומחטיא את הרבים געשטעמפעלט, און דער וואס נוצט פון זיין הכשר אדער שאלה — מגו פשר'ן די כלים.

לאדזער ראבינאט.

משה יהודה קערשענבוים
רב אב"ד וישניאווא-גורא והגליל

בוכהאנדלונג נ. בערלינסקי, לאדז.
אויספרגעוו. ביליגער פערקויף פון אמעריקאנער ביכער

		נאר	אנשטאט
מש. דארווין—ענטשטעהונג פון מענשן, רמך איל. 1100 זייטען, 3 לוקסוס-בענדער		10.50	81.—
ם. סטעפניאק, אונטערערדישע רוסלאנד		3.50	17.75
סט. פשיבישעווסקי, בעל-שכל, 2 בענדער		4.50	24.75
ה. ספענסער, ערציהונג (גייסט., מאראל., קערפ.)		3.25	13.75
ד"ר ב. ליבער, געשלעכטס-לעבען פון מאן און פרוי		3.50	17.75
מענדעלע מוכר ספרים, אלע ווערק, 22 ב.		14.—	85.—
ם. ספעקטאר, אלע ווערק, 12 ב.		14.—	90.—
ש. ציטראן, אלע ווערק, 9 ב.		15.—	50.—
ל. גאלדשטיין, צווישענברוך אדער איבערבוי, 4 ב., 1200 זייטען		3.90	30.—
זשול ווערן, אלע ווערק, 19 ב.		14.—	110.—

אויך צו בעקומען אלע אויסגאבען, וואס זענען נאר פארהאן אויפ'ן ביכער-מארק. א גרויסער אויסוואל פון פיעסן. אויסערגעוו. ביליגע פרייזען

אדרעס: נ. בערלינסקי, לאדז, אלטשטאט 12 אין הויף, 2.שט.

נאר פאר מענער!

דער לאנג-עקזיסטירענדער לאדזער ערשטקלאסיגער ספעציאליסט פון הויזען איז צוריקגעקומען פון פאריז. ווער עס וויל טראגען הויזען לויט דער לעצטער מאדע דארף זיך ווענדען נאר צו דעם ספעציאליסט פון הויזען

ב. פיוולעוויטש, אלעע 1. מאי 2, פראנט, 1. שטאק

רעקלאמע פרייזען! קומט און איבערצייגט אייך!

שנעל-דרוקעריי בראמבערג
צעגעלניאנא 8. טעל. 255-09

פיהרט אויס:

בריף-בויגען, קאנווערטען, רעכנונגען, קוויטאנציעס, פערלאבונגס- און חתונה-קארטען, וויזיט-קארטען, פריקא-און קאנפעקציע-עטי-קעטען, שטעמפל-באנדראלען

רעעל, שנעל, מאדערן און ביליג

קליינע אנאנסען
1 זלאטי אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

צו פערמיטען א זייף-פאבריק מיט אלע איינריכטונגען מיט א קאנצעסיע, ווי אויך א וואוינונג אויף נאווראט 93. צו ערפאהרען ביים וועכטער. 7029

פערשידענעם

געהענדיג פון דער גדאנסקא, ניי-שטאט ביז צו דער פאמארסקא האב איך פערלוירען א קאנטא-ביכעל, וואס האט פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג אבצוגעבען צו טאבאקסבלאט ציגעל-גאס 65. 7036

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11. m. 4, front. Zgłoszenia 5—6 popoł

Od 1-go nowe kursy języków angielskiego, niemieckiego, francuskiego dla początkujących i zaawansowanych. Zgłoszenia codz. od 10—2 i 4—8 w Dyrekcji Studjum Językowego Piotrkowska 31, II p. fr. Miesięcznie 5 zł. 9969

ביליגער פערקויף פון מאדערן מעבעל אויף גינסטיגע בעדינגונגען. לאדז, 6-טער שערפיצן 2 (עק פיעטריק.) 9689

פריוע פאסטענס

ס'ווערען געזוכט קעטלערס (רינגס) מיט און אהן מאשינען ווי אויך וויקאנ-טשארקעס צו טריקא זאכאדניא 30.

נויטיג א קוואליפיצירטע פערקוי-פערין אין שיך-געשעפט זאנדבערג פיעט-רקאווער 161.

ס'איז נויטיג א לערן יונגעל און א געהילף צו בייטלען, וואליזען און טעטשקעס, פיעטרקאווער 88 ביים בייטלמאכער. 7040

ראקאלען

אפצוגעבען א צימער צו ארבייטען געאייגנעט פאר א גארטסטשארקע וועבע-טועל פאר אנ'אנדערע ארבייט. צו ער-פאהרען פיעטרקאווער 88 ביים וואליזען מאכער. 0740

א שטוב מיט א קיך, 1. שטאק, ביליג דירה-געלט, זאפארט אבצוגעבען, אויך א 12/36 שטריק-מאשין צוליב אב-רייזע צו פערקויפען. שטערן, נאוואר-טארגאווא 10, וו. 30, רוג פאמארסקא.

לעטשניצע
פאר וועגערישע קראנקע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
Poradnia Wenerologiczna
זשעלאנא 2-פיעטריקאווער 47
טעל. 189-33
טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אוונט
וועגעריש-קראנקע, מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען.
אנאליזען פון בלוט און אורין.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי דאקטאר
א בעראטונג 3 זל.

לעטשניצע
פאר וועגעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוונט.
וועגעריש-קראנקע, מענערשוואכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אוריז
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

לעטשניצע
פון דאקטוירים - ספעציאליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען-קאבינעט
וועגעראלאגישעס אמבולאטאריום
פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

מאר'ן איגהאלט און פאר מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנט-ווארטליך. די אדמיג. איז קענען בייטען און פערנאכט אנדערן נישט אינהאלט פון פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
אונטער'ן טעקסט—18 פרייטאג און ערב-יו"ט 24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40 ... 60—
זאכ'ן טעקסט—12 ... 18— ... 4
ברייטער דער שטאט 60 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.